СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 | РАЗ НА ТИЖДЕНЬ | ONCE A WEEK | PRICE $1.00

РІК CXV | П'ЯТНИЦЯ, 16 ТРАВНЯ 2008 РОКУ | ЧИСЛО 20 | VOL. CXV | FRIDAY, MAY 16, 2008 | No. 20

„Незгасима свічка“: Сієтл – Сан-Франціско – Лос-Анджелес

Президент УККА Михайло Савків (зліва) та Посол України в США Олег Шамшур тримають смолоскип пам'яті Голодомору перед пам'ятником жертвам українського геноциду в Лос-Анджелесі.

СІЄТЛ, Вашінґтон. – Символічний смолоскип „Незгасима свічка ” прибув 4 травня з Канади до Сієтлу, Вашінґтон (див. „Свобода“, ч. 19). Звідси у США розпочалась естафета вшанування пам'яті жертв Голодомору 1932-1933 років в Україні. Потім смолоскип повезуть до Еквадору, Перу, Бразилії, Колюмбії, Параґваю, Арґентини та Чіле. Від 27 липня маршрут проляже в европейських країнах, першою з яких буде Великобританія.

Зустріти смолоскип до Сієтлу приїхали Посол України в США Олег Шамшур та президент Українського Конґресового Комітету Америки (УККА) Михайло Савків. У склад канадської делеґації, яка передала символічний вогонь, входили Посол України в Канаді Ігор Осташ, президент Конґресу українців Канади Павло Ґрод, свідок Голодомору Степан Горлач.

Громадсько-політичну акцію в Університеті Вашінґтона організували Українсько-американський клюб та Фундація „Українська спадщина” при сприянні провідників штату та університету.

(Закінчення на стор. 3)

Молоді активісти Українсько-американського клюбу, які влаштували виставку фотодокументів про Голодомор в парку Сієтлу. *Фото: Володимир Мигович*

АКТУАЛЬНА ТЕМА

Що буде далі в Україні?

Петро Часто

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – З певністю можна сказати тільки одне: що після травня буде червень. Що ж буде в українській політиці – не скаже ніхто. Дуже ймовірно, що будуть чергові позачергові вибори. Президент на ці прогнози відповів категоричним „ні“, але Володимир Литвин, наприклад, вважає, що тільки в цьому способі – чисто політичному, а не правовому – може полягати вихід з парляментської і загалом владної кризи в Україні.

Не запитуймо, хто створив цю кризу. Нам скажуть: не хто, а що. Беручи формально, це справді так. Головною причиною напруження в суспільстві є недосконала, незавершена політична реформа, похапцем узаконена в грудні 2004 року, теоретично хибні зміни в Конституції, котрі на практиці обернулися небезпечним двовладдям в країні. Лихо тому човнові, яким у бурю кермують двоє. Але ж тут якраз ці „двоє“ й створюють бурю. Не Конституція, не папір, а люди. Порівняймо це з життям родини: де панує любов, там не потрібні ніякі письмові приписи, правила, закони – вони потрібні лише для тієї сім'ї, де не люблять, а щодень чубляться. І що ж? Прийде „третя сторона“, тобто прокурор, покаже папір з гарною статтею про кримінальну відповідальність – челядь враз стихне, розімкне кулаки, але ніякий закон не змусить їх любити і поважати одне одного.

В сьогоднішній Україні ситуація гірша, ніж у найгіршій родині. Бо в цій довколаконституційній війні нема „третьої сторони“: Основний Закон беруться вдосконалювати саме ці дві влади, котрі до небезпечної межі розхитали український державний човен. Це так само, як у родині, де нема взаємозуміння, взялися б будувати нову хату, і кожен має свої уявлення про її форму, розміщення кімнат і службових приміщень, про те, куди дивитимуться вікна і де мають бути двері. Сварки, гризня, взаємна неприязнь – замість радісної атмосфери творення, висловленої в назві повісті Дейвида Селінджера – „Вище крокви, теслярі!“. Де вже там до вищости...

У вівторок, 13 травня, Президент повинен був виступити в парляменті зі щорічним посланням з приводу внутрішнього і зовнішнього становища в країні, однак, депутати фракції БЮТ заблькували трибуну. З одного боку, причина ніби виправдана: бютівці вимагають невідкладного ухвалення антиінфляційних законів, з іншого боку – щось абсурдне: як сміє та сила, що входить в парляментську коаліцію, унеможливлювати працю парляменту? А разом з цим Юлія Тимошенко запевнила, що до кінця тижня її фракція подасть на розгляд власний проєкт змін до Конституції. На розгляд парляменту, який не працює? А по-друге, хіба до Основного Закону країни можна підходити з отакою поспішністю, вихопивши „проєкт“ з темної кишені, не діставши оцінок щодо нього не те що від усього суспільства, але навіть від своєї партії?

У грудні 2004 року вже раз поквапилися – і що з того вийшло? І потім – яка непослідовність! В 2004 році Ю. Тимошенко стояла на цьому: „Тільки загальнонаціональні вибори президента, причому президента з повноцінними повноваженнями“, сьогодні вона – за перетворення України в чисто парляментську республіку. Щоб було так, запевняє прем'єр, як у Німеччині. Хіба це серйозно? Щоб було так, як у Німеччині, треба, щоб в Україні жили не українці, а німці.

То, може, при всій повазі до Президента і до прем'єр-міністра, не Вікторові Ющенкові і не Ю. Тимошенко вирішувати майбутній устрій Української держави – може, треба почути, що скаже народ?

Цілком можливо, що народ підтримає Ю. Тимошенко, а не В. Ющенка: в суспільстві запанувало загальне враження, що прем'єр хоче щось доброго зробити, але їй не дають. Згідно з останніми опитуваннями, рівень довіри Ю. Тимошенко становить 30.1 відс., рівень довіри В. Ющенкові – лише 13.1 відс. Соціологія не прояснює – це В. Ющенкові чи Секретаріятові Президента, який уже з усією очевидністю компрометує главу держави?

Дійшло до того, що керівник Секретаріяту Віктор Балога забороняє різним урядовцям виконувати антиінфляційні рішення уряду Ю. Тимошенко. Голова Державного комітету з харчового резерву Михайло Поживанов оприлюднив обурливий факт: В. Балога погрожував йому „великими неприємостами“ – у випадку, якщо на міські ринки потрапить хоч один кілограм м'яса з державного резер-

(Закінчення на стор. 3)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Юлія Тимошенко звинуватила Віктора Ющенка

КИЇВ. – Прем'єр-міністер України Юлія Тимошенко заявила 12 травня на на прес-конференції в Кабінеті міністрів, що Президент України Віктор Ющенко мав неповну інформацію про умови передання прав на використання шельфу Чорного моря. 19 жовтня 2007 року було підписано угоду між Україною та компанією „Vanco International Limited" (США) про розподіл вуглеводнів, які видобуватимуться з надр континентального шельфу Чорного моря. У церемонії підписання брав участь Президент В. Ющенко. Прем'єр висловила переконання, що перед прийняттям рішення про підписання угоди глава держави повинен був „вивчити світовий досвід і не здавати національні інтереси України". Ю. Тимошенко сказала: „Усе відбувалось всупереч інтересам України. Оцінку цим діям обов'язково мусить дати громадянське суспільство. Якщо мова йде про майбутнє і стратегію України, про її політичну і енергетичну незалежність, і якщо чиновники високопосадового рівня можуть так нехтувати українськими інтересами – це питання для парляменту і Ради національної безпеки і оборони". *(УНІАН)*

Докір Оксані Білозір

ЛЬВІВ. – Представники Української республіканської партії 12 травня поклали квіти до хреста в терновому вінку на місці побиття до смерти російськими шовіністами Ігоря Білозора. Так вони вшанували восьму річницю цієї трагічної події. Депутат обласної ради Ростислав Новоженець сказав, виступаючи на вічі, що вбивство І. Білозора було політичним за національною ознакою. Також Р. Новоженець висловив міркування про те, що за вісім років русифікацію Львова смерть І. Білозора не зупинила. „В місті досі немає пам'ятника І. Білозору, на його честь не названо вулицю, відсутній гідний надгробок на могилі великого українця. Такого ж докору заслуговує й колишня дружина Ігоря – Оксана Білозір, яка напризволяще кинула пам'ять про І. Білозора, який її вивів своєю унікальною творчістю в люди", – сказав Ростислав Новоженець. *(УНІАН)*

З місця загибелі Бруно Шульца зникла пам'ятна дошка

ДРОГОБИЧ. – 7 травня викрали пам'ятну бронзову дошку з місця загибелі всесвітньо відомого письменника й художника Бруно Шульца. Пошуки крадіїв розпочато за припущенням, що декого з місцевих мешканців спокусив метал. Однак, провідники Єврейської громади Дрогобича вважають цей випадок оскверненням пам'яті Б. Шульца. Акт вандалізму вчинено напередодні Третього міжнародного Шульцівського фестивалю, який має розпочатися 26 травня. Другий міжнародний фестиваль, ініційований Центром полоністики ім. Ігоря Менька, залишив на пам'ять Дрогобичу меморіяльну дошку, вмонтовану півтора роки тому в хідник на місці загибелі Б. Шульца від кулі ґестапівця у роки Другої світової війни. (*УНІАН)*

Закладено парк ім. Василя Стуса

РАХНІВКА, Вінницька обл. – Парк ім. Василя Стуса закладено у Гайсинському районі, поблизу місця, де народився поет. У парку висаджено близько півтори тисячі в спогадах І. Кавалерідзе саджанців 62 порід дерев та кущів. Поруч – хата, збудована самим В. Стусом на місці будинку, де народився поет. Впродовж наступних місяців в парку висадять алею троянд, встановлять 46 світильників – це роки життя поета, впорядкують території навколо Стусової криниці та будиночку, на місці якого стояла батьківська хата поета. Обласна влада плянує перенести сюди музей великого подолянина, який нині тулиться в одній з кімнат місцевої школи. *(УНІАН)*

Спільний пам'ятник воякам Радянської армії та УПА

ПЛОСКА, Рівненська обл. – Перший в Україні пам'ятник загиблим воїнам Радянської армії та Української Повстанської Армії збудовано у центрі села за ініціятиви сільської громади. На ньому викарбувано в алфавітному порядку 132 прізвища загиблих земляків, які воювали в Радянській армії та УПА. Один з ініціяторів спорудження пам'ятника, колишній зв'язковий УПА Теофіл Дукан зазначив 9 травня, що примирення вояків обох сторін потрібне. Під час спеціяльного телепроєкту каналу „Україна" 8 травня Президент України Віктор Ющенко позитивно поставився до ініціятиви щодо створення спільного пам'ятника з написом „Вони воювали за Батьківщину". *(УНІАН)*

Ціна бензини перейшла шестигривневу позначку

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – З 11 травня роздрібна вартість бензини марки А-95 і дизельного пального виросла до 6.05 грн. за 1 літр проти попередньої ціни 5.9 грн. за 1 літр. Також зросла роздрібна ціна на інші види бензини. Експерти прогнозують після травневих свят різкий стрибок цін на бензину і дизельне пальне. У десятку країн, де продається найдорожча бензина, за повідомленням консалтингової компанії „AIRINC", увійшли Сьєра-Леоне (18.42 дол. за галон), Аруба (12.03 дол.), Боснія-Герцеґовина (10.86 дол.), Еритрея (9.58 дол.), Норвеґія (8.73 дол.), Великобританія (8.38 дол.), Голяндія (8.37 дол.), Монако (8.31 дол.), Ісландія (8.28 дол.) і Бельгія (8.22 дол.). У Києві 13 травня курс доляра був 5.05 грн. *(„Кореспондент")*

Трагедія на каруселі

ЛУГАНСЬК. – Загинули дві особи і вісім поранені внаслідок падіння каруселі в парку відпочинку „Дружба", що сталося 9 травня. Експерти засвідчують, що термін використання каруселі давно закінчився: її виготовили у Чехії 1991 року, а за правилами безпеки каруселю не можна експлуатувати понад 10 років. Крім того, фірма „Київ-круїз", якій належить каруселя, працювала за зфальшованим дозволом. 17 лютого 2007 року через подібну недбалість стався вибух газу в луганській кав'ярні „Суп-гавз", від якого загинули п'ять осіб. Власники кав'ярні досі не притягнені до суду і навіть не виплатили компенсації родинам загиблих. *(Радіо „Свобода")*

Спільна військово-морська парада у Севастополі

СЕВАСТОПОЛЬ. – 11 травня відбулась спільна військово-морська парада російських і українських кораблів з нагоди 225-ої річниці Чорноморської фльоти Росії. З російського боку у ній взяли участь 40 суден, з українського – два кораблі. Параду приймали командувачі обох фльот, які на одному катері обійшли корабельний стрій у Севастопольській бухті. Параді передувало тижневе протистояння, оскільки Росія не мала згоди України на проведення паради, і Міністерство закордонних справ України заявило про недоцільність проведення військової паради.

6 травня на Графській пристані міста плянувалось встановлення меморіяльної дошки з нагоди 90-річчя підняття українських державних прапорів на кораблях Чорноморської фльоти, але міська рада виступила проти вшанування історичної події, а декілька депутатів заблькували проведення робіт, біля гранітної стіни, де мала висіти дошка, і пікетували проросійські активісти. Росіяни погодилися скасувати десант на узбережжя і марш панцирної техніки вулицями міста. А відкриття дошки було перенесено на тиждень.

Несмак викликала поява на театралізованій виставі російської імператриці Катерини II, відомої гнобительниці України, яка зачитала свій указ про заснування військово-морської бази Росії на місці татарського селища Ахтіяр і перейменування його на Севастополь.

У день паради сталася бійка між активістами Української національноїасамблеї-Української народної самооборони (УНА-УНСО) та проросійськими козаками перед штабом Чорноморської фльоти Росії. Ще один інцидент стався з посадником Москви Юрієм Лужковим, який знову публічно заявив, що Севастополь ніколи не передавався Україні і має бути повернутий Росії. Він також сказав, що збирається порушити питання про перегляд Договору про дружбу між Росією та Україною.

Театралізований виступ російської імператриці Катерини II під час військово-морської паради в Севастополі 11 травня. *Фото: УНІАН*

Служба безпеки України заявила, що Ю. Лужков вдався до дій, які шкодять національним інтересам України і є замахом на її територіяльну цілісність, тому він оголошений в Україні небажаною особою, проти нього проводитиметься розслідування щодо відмивання в Севастополі „брудних" коштів. Більшість спостерігачів розцінили спільне проведення паради як компроміс, від якого виграла Україна. Російська сторона наполягала на більшій мілітаризації, але позначилася наполегливість українських дипломатів.

Коментуючи заяви Ю. Лужкова, колишній президент СРСР Михайло Ґорбачов в етері радіо „Ехо Москви" закликав уникати висловлювань, які можуть призвести до погіршення українсько-російських взаємин. *(Бі-Бі-Сі, УНІАН)*

Вітрильник „Палада" на військово-морській параді, присвяченій 225-річчю Чорноморської фльоти в Севастополі 11 травня. *Фото: УНІАН*

„Незгасима свічка“...

(Закінчення зі стор. 1)

Інформацію для американців доповнила виставка документів – фотографій, спогадів, наукових досліджень, які згодом перевезли з університету і показали в парку у центрі Сієтлу.

На університетській площі учасники пам’ятного сходу утворили велике коло, що символізувало єдність української родини усього світу, по якому з рук до рук передали „Незгасиму свічку”. Вражаючим моментом став перегляд документального фільму „Штучний Голодомор 1932-1933 років у Радянській Україні”. Одні плакали, інші запитували, як можна було відібрати в народу ним же вирощений хліб і виморити голодом майже четверту частину нації? Ще інші обурювались, що всупереч цивілізованому визнанню геноциду рядом країн Росія на державному рівні заперечує це.

Конґресмен від штату Вашінґтон Джім Макдермот, ірляндець за походженням, висловив повну підтримку і солідарність з українцями, подавши приклад про голод в Ірляндії більш як столітньої давности – внаслідок продуманих британських утисків. Директор університетського Центру вивчення Росії, Східньої Европи і Центральної Азії Стівен Гансон зупинився на спробах реабілітації сталінізму, зазначив, що і Сталін, і Гітлер застосовували геноцид як спосіб знищення націй.

Володимир Мигович

* * *

САН-ФРАНЦІСКО. – 5 травня міжнародна естафета смолоскипу Голодомору прибула до Сан-Франциско, Каліфорнія, – друге місто американського шляху „Незгасимої свічки“.

У катедрі св. Марії священики Української православної та Української католицької церков відслужили соборну Панахиду за жертв українського геноциду 1932-1933 років, в якій взяли участь й інші релігійні деномінації північної каліфорнійської громади. У проповіді о. Денис Смолярський переповів основний зміст молитви „Отче Наш,” в якій хліб є основним компонентом для людства, і як цей хліб відібрали в українців у 1932-1933 роках. Опісля о. Олександер Лімонченко, свідок українського геноциду, розповів про свої пережиття тих часів.

Організатор цього заходу Зенон Зубрицький розповів про страхіття, яке пережили безвинні жертви у 1932-1933 роках. Відтак, при музичному супроводі української духової оркестри баптистської молоді Сакраменто, під проводом О. Журавля, З. Зубрицький перерахував усіх свідків Голодомору, які живуть в окрузі Сан-Франциско.

Смолоскип „Незгасима свічка” в Сієтлі передають у колі єднання директор Українського громадського центру Олег Пинда та керівник Фундації „Українська спадщина” проф. Євген Лемцьо. Фото: Володимир Мигович

Посол України в США Олег Шамшур, Генеральний консул України в Сан-Франциско Микола Точицький та президент УККА Михайло Савків (голова Крайового комітету з відзначення 75-ої річниці українського геноциду 1932-1933 років) відкрили виставку „Заморені голодом: невідомий геноцид в Україні”. Смолоскип був переданий свідкам Голодомору, й всі учасники імпрези взялися з руки, щоб стати єдиним цілим з жертвами Голодомору.

У своєму зверненні до учасників церемонії Посол О. Шамшур наголосив, що метою естафети є поширити правду про Голодомор у світі і створити зв’язок між свідками Голодомору та молодшими поколіннями.

М. Савків зробив разюче порівняння, заявивши: „Уявіть собі, що населення метрополії Сан-Франциско, приблизно 7.1 млн. осіб, зникло за півтора року, і світ навіть не знав про це”.

На завершення об’єднаний хор православної та католицької церков під проводом В. Візір заспівав „Боже Великий, Єдиний”.

* * *

ЛОС-АНДЖЕЛЕС. – 6 травня у Лос-Анджелесі відбулася церемонія вшанування пам’яті жертв Голодомору 1932-1933 років та передання смолоскипу пам’яті від свідків Голодомору до наймолодшого покоління. Українська громада зібралася в центрі міста. Голова місцевого Комітету з відзначення 75-річчя українського геноциду А. Рівний відкрив церемонію вступним словом. Священики місцевих православної та католицької церков відслужили Панахиду.

Громаді були представлені Посол України в США Олег Шамшур, Посол України у Ватикані Тетяна Іжевська, Постійний представник України в ООН, Посол Юрій Сергеєв, Генеральний консул України в Сан-Франциско Микола Точицький та президент УККА Михайло Савків. Ведучим був Тарас Матла. Промовив від імени українського уряду Посол О. Шамшур, після чого він та М. Савків передали смолоскип двом свідкам геноциду, а вони передали вогонь іншим учасникам, які пронеслиі його містом.

Директор 5-ої округи міста Майкл Д. Антонович передав своє привітання учасникам церемонії, яке зачитав його помічник Джон Генесі. Програма завершилася промовою М. Савкова, який зауважив: „Нехай ті, хто бере участь у церемонії передання вогню з міста до міста, бачать світло правди, передають його від покоління до покоління, щоб молодь твердо стояла на захисті пам’яті мільйонів, які безвинно страждали від сваволі диктатора”.

УККА

Що буде далі...

(Закінчення зі стор. 1)

ву. Іншими словами, Секретаріят Президента вперто перешкоджає урядові знижувати ціни на харчі. Усім ясно – чому: для В. Балоги чим бідніше живуть люди, тим легше критикувати уряд Ю. Тимошенко і врешті змінити його.

В понеділок, 12 травня, прорвало міністра внутрішніх справ Юрія Луценка – він вимагає, щоб В. Ющенко негайно звільнив В. Балогу. Арґумент: „Глава Секретаріяту Президента має бути людиною, що забезпечує компроміси, контакти, домовлености, злагоджену працю між Президентом, прем’єром та коаліцією у парляменті. Але Віктор Балога сьогодні, навпаки, став джерелом та ініціятором усіх можливих чвар і провокацій, які відбуваються на наших очах“.

В. Ющенко вже сто разів чув подібні докори, але чомусь захищає В. Балогу. І якщо він не зважає на те, що їх двох стали ототожнювати, – значить, там щось є нечисте й саме воно їх об’єднує. Тому в суспільстві, на жаль, не помічається навіть тих кроків Президента, які варті уваги і загальної підтримки. Антипрезидентські сили, маючи вплив на засоби масової інформації, зформували суспільну думку, ніби В. Ющенко не хоче втратити владу і мріє про другу президентську каденцію. А коли робоча група Національної конституційної ради поклала на стіл завершену концепцію оновленої Конституції й коли в тій концепції повноваження Президента виявилися значно зменшеними і В. Ющенко не запротестував, – навіть це приписали йому як щось негоже: мовляв, знаючи, що друга каденція для нього неможлива, він тому й не проти, аби наступний Президент не мав великих повноважень.

З тієї причини – спочатку зумисно формуючи суспільну думку, а потім покликуючись на неї в оцінці політичного життя – політична еліта не хоче прислухатися до справедливих застережень В. Ющенка щодо того, що парляментська республіка – річ добра, тільки не для сучасної України, де парлямент якраз і є джерелом постійної нестабільности.

Можемо по-різному ставитися до попереднього Президента, Леоніда Кучми, але й він цими днями сказав: „Парляментська республіка в Україні – це шлях в нікуди“ і порадив, що треба повертатися до мажоритарної системи виборів народних депутатів. Так, а заодно варто було б, поруч з новим законом про вибори, прийняти закон про виборця, зобов’язавши його голосувати за сумлінням і почуттям чести, за стовідсотковою довірою до кандидата, – інакше і він, виборець, а не тільки обраний депутат, повинен відповідати перед законом за українські парляментські негаразди і за стан справ у країні.

Ю. Тимошенко, обстоюючи чисто парляментський устрій, виходить з ненормальних обставин тиску на уряд. Її легко зрозуміти. Але не можна будувати стратегію на тимчасових обставинах, на випадку. Така „стратегія“ небезпечна. Поміркуймо разом з директором Міжнародного інституту демократій Сергієм Тараном: „Будь-яка парляментська республіка надзвичайно вразлива для зовнішнього тиску, оскільки політики з інших країн постійно створюють конфліктні ситуації в такій республіці, граючи на інтересах провідників партій і, тим самим, мають можливість тиснути на владу всередині країни. Тому не випадково Росія виступає за створення в Україні парляментської республіки... Провідниця БЮТ теж має шанси бути підтриманою Кремлем, бо там чудово розуміють, що чим несконсолідованіша українська влада, тим легше грати вічно розсвареними політиками, ніби гральними картами різних мастей...“.

Отже, зовсім не у цій дилемі річ – парляментська чи президентська республіка – річ у тому, що Україну сьогодні намагаються вдосконалювати політики, яким самим дуже далеко до досконалости.

АМЕРИКА І СВІТ

Барак Обама обігнав Гіларі Клінтон

ВАШІНҐТОН. – За минулі вихідні дні претендент на номінацію у кандидати на пост президента США від Демократиної партії Барак Обама істотним чином наблизився до мети. Він випередив свого опонента Гіларі Клінтон у кількості суперделеґатів, котрі готові віддати йому свої голоси. Троє суперделеґатів, чиє голосування буде визначальним при обранні кандидата, заявили, що голосуватимуть за Б. Обаму. Ще на початку цього року Г. Клінтон мала на своєму рахунку майже на 100 суперделеґатів більше, ніж Б. Обама. Суперделеґати – це найвпливовіші члени партії, голоси яких будуть вирішальними під час партійного з'їзду демократів у серпні, оскільки, як свідчать загальні вислiди боротьби, ні Г. Клінтон, ні Б. Обама не матимуть явної переваги у голосах рядових демократів. (*„Голос Америки"*)

Розмови про рецесію в США – безпідставні

ВАШІНҐТОН. – Газета „The Wall Street Journal" оприлюднила думку голови Консультативної економічної ради Білого Дому Едварда Лейзіра щодо сучасного становища американської економіки. На відміну від багатьох фінансових експертів, які вважають, що США тепер перебувають в рецесії, він категорично відкинув таку оцінку, назвавши її безпідставною. Чутки про рецесію розповсюдилися після того, як протягом двох кварталів економіка зростала тільки по 0.6 відс. Крім того, найбільші фінансові організації змушені були списати десятки мільярдів долярів через іпотечну кризу і різке підвищення цін на метали та енерґоносії, а також через зниження курсу доляра, котрий в квітні цього року вперше в історії впав нижче позначки в 1.6 дол. за евро. Свою заяву Е. Лейзір зробив через день після того, як секретар Департаменту фінансів Генрі Полсон ствердив, що найгірший час у світовій кредитній кризі вже позаду. (*„Кореспондент"*)

США – за територіяльну цілісність Грузії

ТБІЛІСІ, Грузія. – 9 травня до Абхазії прибула на переговори з вреґулювання грузинсько-абхазького конфлікту делеґація Державного департаменту США на чолі з Мет'ю Брайзою. Напередодні, під час зустрічі з журналістами в Тбілісі, він висловив надію, що конструктивне подолання цього конфлікту можливе. „Політика США є однозначною – ми підтримуємо територіяльну цілісність Грузії й вітаємо ту стриманість, якою вона відповідає на провокаційні кроки Росії. Білий Дім засуджує інцидент з літаком і останнє рішення Росії збільшити свій військовий континґент в сепаратистських реґіонах Абхазії й Південної Осетії", – сказав М. Брайза. Крім переговорів з абхазькими провідниками, американська делеґація плянувала зустрітись і з невизнаним керівником Південної Осетії Едуардом Кокойті. Однак, на (*Радіо „Свобода"*)

В Сербії перемагають проевропейські сили

БЕЛҐРАД, Сербія. – Минулої неділі, 12 травня, в Сербії відбулися парляментські вибори, на яких перемогла прозахідня коаліція „За европейську Сербію". Вітаючи ці вислiди, президент країни Борис Тадіч сказав: „Це велика перемога для Сербії, велика перемога для сербської демократії, велика перемога для европейського майбутнього". За попередніми даними, за проевропейський бльок віддали голоси понад 40 відс. виборців, за представників з Радикальної партії – на 10 відс. менше. Все ж радикали не залишають надії відхилити Сербію від европейського напряму розвитку. Навіть програвши вибори, їхній провідник Томислав Ніколич висловив певність, що його партія разом з соціялістами матиме в парляменті більшість, котра дозволить їм зформувати новий уряд. (*Радіо „Свобода"*)

Компанія „Венко Енерджі" має претензії до України

ДАЛАС, Тексас. – Американська компанія „Vanco Energy" має намір звернутися до міжнародних арбітрів з приводу незаконного скасування Міністерством охорони довкілля України дозволу на видобуток родовищ з шельфу Чорного моря. Протягом 18 місяців „Vanco Energy" боролася за право промислово освоювати український шельф, 27 вересня 2007 року вона уклала відповідну угоду з урядом України, а 25 квітня цього року Міністерство охорони довкілля в Києві скасувало цю угоду. Покищо компанія хоче переговорів з офіційним Києвом, але якщо вони не дадуть позитивного результату, то віце-президент Джефрі Мічел звернеться з цим питанням до арбітражного інституту Стокгольмської торговельної палати. (*Радіо „Свобода"*)

„Freedom House" – про права людини в США

ВАШІНҐТОН. – Відома правозахисна організація „Freedom House", реаґуючи на закиди, нібито вона не досить принципово і послідовно критикує владні американські інституції, підготувала доповідь, присвячену дотриманню прав людини в США, під заголовком „Сьогоднішній американець. В якій мірі він вільний?", і представила її на прес-конференції в понеділок, 12 травня. У прес-релізі „Freedom House" зазначає, що відповідь на винесене в заголовок запитання „важлива не тільки для американців, але й для всіх, на кого має вплив ця єдина супердержава в світі". Отже, головною проблемою країни в доповіді названі обмеження прав і свобод, запроваджені під приводом боротьби з тероризмом після 11 вересня 2001 року. Також автори доповіді нагадують, що США входять в групу країн з найбільшою кількістю в'язнів на душу населення, при цьому за ґратами опиняється кожен третій афроамериканець. Критикуючи американську політичну систему, доповідь стверджує, що в країні застосовується адміністративний ресурс, а інститут виборників має недемократичний характер. І все ж в доповіді визнається, що чинна система виборів дозволяє громадянам демократично вибирати керівників. (*„Кореспондент"*)

Німці відзначили День визволення від фашизму

БЕРЛІН. День визволення від фашизму в Німеччині святкують 8 травня, але обходяться при цьому без гучних демонстрацій – просто згадують про ту трагедію, намагаючись вберегти від подібної катастрофи майбутні покоління. Відкриваючи 8 травня засідання Бундестаґу, голова парляменту Норберт Ламерт сказав: „Капітуляція німецького Райху 8 травня 1945 року ознаменувала закінчення Другої світової війни. Водночас військова поразка створила передумови для політичного визволення не тільки нашої країни, але й багатьох наших европейських сусідів". Громадські організації в Німеччині нещодавно втілили в життя проєкт „Потяг пам'яті". Це декілька оригінальних вантажних вагонів, котрі нацисти використовували для депортування населення в різних країнах. Експозиція, розміщена у цих вагонах, включає особисті речі, фотодокументи та інформацію про окремих осіб, котрі зазнали переслідувань за часів нацизму. 8 травня „Потяг пам'яті" прибув до Освенціму в Польщі. *(Радіо „Свобода")*

Державі Ізраїль – 60 років

ЄРУСАЛИМ. – 8 травня Ізраїль відсвяткував своє 60-річчя. Держава була створена в травні 1948 року – через три роки після закінчення Другої світової війни і організованого нацистами Голокосту. Відтоді населення Ізраїлю зросло майже в 10 разів і тепер становить 7 млн. осіб. Хоч країна стала економічно і збройно сильною й дає своїм громадянам чимало підстав пишатися нею, все ж там панує постійна непевність, зумовлена невреґульованими конфліктами з сусідніми арабськими країнами та палестинцями. До того ж, прем'єр-міністер Ізраїлю Єгуд Ольмерт, який готується до нових переговорів з палестинцями, цими днями виявився причетним до скандалу, обставини якого ізраїльський суд заборонив розголошувати, але який може бути причиною близького відходу прем'єра з посади. *(Бі-Бі-Сі)*

„Daily Telegraph" оцінює політичних експертів США

ЛОНДОН. – Британська газета „The Daily Telegraph" склала список найвпливовіших американських політичних експертів. Перше місце в ньому зайняв Карл Ров, колишній радник Президента Джорджа Буша. К. Рова вважають головним архітектором перемог Дж. Буша в губернаторських і президентських виборах, а також перемоги Республіканської партії на виборах у Конґрес, однак, в 2007 році він змушений залишити посаду радника через низку скандалів у Білому Домі. З того часу він публікує статті у провідних американських виданнях. Друге місце в цьому списку посів Кріс Мет'юз, який веде політичну програму на телеканалі „MSNBC", в минулому – радник Президента Джімі Картера. Тепер він має намір кандидувати в Сенат від свого штату Пенсильванія. К. Мет'юз підтримує Барака Обаму, а штаб Гіларі Клінтон звинувачував його в нечемному ставленні до жінок. На третьому місці – ведучий програм на телеканалі „Fox News" Шон Геніті, на четвертому – радіокоментатор Раш Лімбо. *„Голос Америки")*

Володимир Путін став прем'єром Росії

МОСКВА. – 8 травня Державна дума Росії схвалила призначення недавнього президента країни Володимира Путіна на посаду прем'єр-міністра. У своєму першому виступі перед депутатами він заявив, що вже в цьому році Росія за своїм внутрішнім валовим продуктом перевищить Великобританію, а розвиток економіки дасть реальну можливість взятися за розв'язання найболючіших проблем країни, серед яких на першому місці – пияцтво. „Ми не повинні шкодувати грошей на спорт, на створення умов для повноцінного відпочинку, а також – на ефективу інформаційну кампанію", – сказав В. Путін. В понеділок, 12 травня, В. Путін повідомив про зміни в структурі свого уряду: кількість віце-прем'єрів збільшено з п'яти до семи, призначено двох перших віце-прем'єрів – Віктора Зубкова та Ігоря Шувалова. Створено нове міністерство з питань спорту а також державне аґентство у справах Співдружности незалежних держав. (*„Кореспондент"*)

М'янмар приймає допомогу від США

РАНҐУН, М'янмар. – Незважаючи на те, що Вашінґтон не раз і дуже гостро критикував військову владу М'янмару за порушення людських прав, керівники цієї постраждалої від природної стихії країни погодилися прийняти гуманітарну допомогу від США. Перший американський літак вже приземлився у Ранґуні. А тим часом досить руйнівний ґураґан пролетів над центральною частиною США. В суботу, 10 травня, від смерчу загинуло щонаменше 20 осіб в штатах Оклагома і Мизурі, наступного дня загинула одна людина в штаті Джорджія. Трохи раніше, 3 травня, ґураґан налетів на Середній Захід, в штаті Арканзо загинуло вісім осіб. (*„Кореспондент")*

Джімі Картер – про свою матір

ВАШІНҐТОН. Аґентство „Асошіейтед Прес" повідомило про нову книжку колишнього Президента США Джімі Картера під заголовком „Незвичайна матір" („A Remarkable Mother"), складену зі щоденників, листів та інтерв'ю з рідними і друзями матері Дж. Картера – Ліліян Картер (1898-1983). Дж. Картер зізнається, що своєю політичною кар'єрою він завдячує матері. „ Оскільки я переміг Джералда Форда з невеликою перевагою, то слід сьогодні чесно сказати, що якби мама не брала участи у кампанії, я ледве чи зміг би перемогти", – пише Дж. Картер. (*„Голос Америки"*)

Держдепартамент США звітує про боротьму з тероризмом у світі

ВАШІНҐТОН. — Державний департамент США 1 травня опублікував Звіт щодо ситуації з тероризмом в різних країнах світу. Документ зазначає, що основною загрозою залишається „Аль-Кайда“ та пов’язані з нею терористичні групи. Протягом останнього року „Аль-Кайда“ частково відновила свою потужність, переважно завдяки племенам на кордоні між Афганістаном та Пакистаном. Серед основних тенденцій 2007 року – суттєве зменшення взаємодії між терористичною мережею в Іраку та сунітським населенням країни, а також посилення використання Інтернету „Аль-Кайдою“ з метою пропаґанди та вербування нових членів.

Звіт зазначає покращення співпраці між багатьма країнами світу в боротьбі з тероризмом, зокрема прийняття нового антитерористичного законодавства, яке дозволяє ефективніше розслідувати та притягати винних до відповідальности. Серед країн в цьому контексті згадується і Україна, парлямент якої схвалив поправки до Кримінального кодексу, що стосуються ядерного тероризму, а уряд прийняв плян щодо протидії фінансуванню терористичної діяльности. Також відзначено внески України в Іраку та Афганістані.

У звіті також сказано, що Іран є найактивнішою у світі країною, яка спонзорує тероризм. Теґран підтримує палестинських екстремістів, ліванських бойовиків угруповання „Гезбола“, іракських повстанців і сили „Талібану“ в Афганістані.

У звіті говориться, що „Аль-Кайда“ і пов’язані з нею угруповання залишаються найбільшою терористичною загрозою для США та їх партнерів. Кількість терористичних випадків по всьому світі дещо зменшилася порівняно з 2006 роком. Також почала різко зменшуватись кількість терористичних атак в Іраку. Однак, кількість жертв у висліді терористичних атак збільшилась учетверо в Пакистані, де екстремісти поширили насильницьку кампанію проти уряду в Ісламабаді на всю країну.

Ці дані зібрав Національний центр з контртероризму. Заступник директора центру Рас Треверс каже, що понад 50 відс. осіб, убитих або поранених унаслідок терористичних атак у 2007 році, – мусульмани. Також дедалі частіше об’єктами нападів були мусульманські школи, зокрема для дівчат. Р. Треверс заперечує твердження „Аль-Кайди“ про те, що вона не завдає шкоди цивільному населенню.

В американському списку країн, що підтримують тероризм, далі є Іран, Сирія, Північна Корея, Судан і Куба. Щодо Північної Кореї, то не відомо, щоб вона спонзорувала будь-які терористичні атаки від 1987 року. КНДР може бути усунута зі списку в рамках шестисторонньої угоди про ліквідацію ядерної програми. *(„Голос Америки“)*

„П’ята колона“ згуртовує сили

Термін „п’ята колона“ належить еспанському генералові Е. Молі, який, ведучи наступ на Мадрид в жовтні 1936 року, передав по радіо звернення, в якому заявив, що, крім наявних у його розпорядженні чотирьох армійських колон, він має ще п’яту колону в самому Мадриді, яка у вирішальну мить вдарить з тилу. „П’ята колона“ сіяла паніку, займалася саботажем, шпигунством і диверсіями.

Щось подібне є у діяльности в Україні численних осередків Всеукраїнського союзу „Рускоє содружество“, створеного рік тому, 11 лютого, в Києві, на установчій конференції. З настанням весни цей союз особливо посилив свої акції.

В Криму 7 травня почалася акція „В кожному вікні – російський прапор“. У Симферополі активісти „Руского содружества“ роздавали прапори Росії усім охочим з закликом вивісити їх у вікнах і на балконах. „Покажемо зрадникам історичної єдности України і Росії нашу рішучість у боротьбі за нашу славну Вітчизну!“, – закликали організатори акції. Активісти пошили для цієї акції близько 5,000 прапорів. Акція відбудеться в Алушті, Бахчисараї, Евпаторії, Керчі, Саках, Феодосії і Ялті, а фінал 14 червня в Севастополі.

В Донецьку подібну акцію назвали „Георгіївська стрічка“ і вирішили роздати понад 16 тис. стрічок. У цій акції берть участь представники Москви. Активіст організації „Росія молода“ Олексій Худяков передав в Донецьк більше 1,000 стрічок.

Керівник донецького відділення організації „Донбаська Русь“ Сергій Бунтовський заявив: „Не дивлячись на кордони, ми знаходимо можливість співпраці з співвітчизниками в Росії“. Акція проводиться в ряді міст Донбасу.

У Полтаві на засіданні місцевої секції комітету „Полтава-300“ йшлося про „контакти з зацікавленими російськими структурами“, спрямовані проти „місцевих націоналістів“. Від Росії отримано значні суми грошей на реконструкцію могили російських вояків, а міська влада плянує встановити пам’ятники Мазепі і Карлові XII, тому необхідно протистояти здійсненню українських „націонал-

(Закінчення на стор. 12)

Уточнення надрукованого

У жалібному повідомленні про смерть св. п. Стефана Гавриша (ч. 19) необхідно зазначити, що він 12 років був радним, вісім років – Головним організатором, 16 років – контролером і багато років – організатором УНСоюзу. С. Гавриш помер 4 травня.

У звіті „Зустріч громади з провідниками Кредитової спілки „Самопоміч“ (ч. 17) прізвище почесного гостя українською мовою пишеться – Люшняк.

Під статтею „Маємо довідник – „Українська Церква“ (ч. 15) підпис має бути – Протоєрей Богдан Демчук.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІМ. ШЕВЧЕНКА

Четверта хвиля українців у Ню-Йорку: причини та наслідки міґрації

Д-р Галина Лемех

Проблеми міґрації є надзвичайно актуальними на початку XXI ст., адже ж саме на цей період часу припадає відплив людей з України та добровільне переселення українців на чужі землі. Звичайно, у цьому контексті переселення радше вжите в метафоричному значенні, хоча воно повністю і не позбавлене факторів жорстокости і насильства. І все ж, кількість бажаючих виїхати за кордон не меншає, а ті, що вириваються, незважаючи на лиху долю та поневіряння, не спішать повертатися.

Як правило, українці не прагнуть іміґрувати на зразок інших національних меншин, які проживають в Україні. А тому переважна більшість респондентів мого етнографічного дослідження, які проживають у Ню-Йорку і вважають себе іміґрантами, підкреслюють, що їхнє рішення залишитися і поселитися в Америці назавжди зумовлене збігом обставин, і жоден з них не виключає можливости повернення назад.

Четверта хвиля українських іміґрантів в Америці – це, в першу чергу, заробітчани, які приїхали з метою покращення свого соціяльно-економічного становища в Україні шляхом придбання ресурсів, необхідних для повноцінного життя. На перший погляд, здавалося б, що заробітчани повинні складати найбіднішу верству населення. Проте, як було доведено американськими соціологами, Америка не приваблює найзубожілішу верству населення. Навпаки, споконвічна країна іміґрантів притягає найамбітніших, найпрацьовитіших і найталановитіших людей.

Чому ж люди все-таки іміґрують до інших, більш розвинених країн і зокрема до США? На це запитання намагалося відповісти чимало соціологів, які обґрунтували спеціяльні соціологічні теорії процесу міґрації. Декілька з цих теорій можна застосувати для пояснення причин іміґрації 4-ої хвилі українців до Америки.

Однією з загально-відомих теорій міжнародної міґрації є неоклясична економічна теорія, яка стверджує, що розбіжність у розмірах заробітної платні є основним стимулом, який змушує людей переселятися з країни з низькими заробітками і надлишком робочої сили до країни з високими заробітками і обмеженою кількістю робочої сили. Такий рух безумовно спричиняє зменшення наявної кількости робочої сили та збільшення заробітної платні у бідній країні та збільшення робочої сили та зменшення заробітної платні у багатій країні. Передбачувана рівновага, яка буцімто встановлюється, є справою часу, а справді очевидним є те, що це міґрація людей з бідних країн до заможніших, для яких характерною є тривала традиція іміґрації. Звичайно, однією з таких країн є Америка.

Чи справді поповнення української діяспори 4-ою хвилею новоприбулих іміґрантів зумовлене лише економічними чинниками та прагненням до накопичення капіталу? На превеликий жаль, економічні чинники переважають у рішенні багатьох українців шукати працевлаштування за кордоном, та їхні рішення зумовлені не ненаситною жадобою до матеріяльних цінностей, а природним людським інстинктом самозбереження, який особливо яскраво проявляється на тлі сірих буднів, наповнених невпинною примітивною боротьбою за виживання на постсовєтському грабіжницько-корумповано-зубожілому економічному просторі.

Нова економічна теорія міґрації запевняє, що міґрація не є приватною справою індивіда, оскільки основними соціяльними аґентами міґрації є часто більші одиниці на зразок сім’ї, родини, а то й цілої групи. Симпатики нової економіки стверджують, що родина посилає своїх членів за кордон не тільки для того, щоб покращити свій статус та збільшити свої доходи, а в першу чергу для того, щоб збільшити свої доходи відносно доходів інших родин, які у даному випадку стають референтними групами, і в порівнянні до яких вимірюється відносний рівень бідности.

Ті, що міґрують до Америки або частіше просто їдуть на заробітки, знають про наявність української діяспори, члени якої є нерідко їхніми родичами або родичами знайомих і близьких. Пакунки, які навіть у період холодної війни одержували певні сім’ї, містили в собі матеріяльні речі з напрочуд цінними у той час знаками „зроблено в США“. Присутня в багатьох країнах „культура бідности“, яка акцентує особливу увагу на одяг та зовнішню атрибутику матеріяльного добробуту, на жаль, успадкована Україною ще з часів Радянського Союзу, де імпорт цінився понад усе, а культ одягу спричинив до того, що вбрання стало соціяльним маркером статусу людини. Соціяльно-економічні змагання між сім’ями, які нерідко є основною причиною заробітчанства, а відтак і іміґрації до США, також пояснюють специфіку поведінки новоприбулих іміґрантів, яких члени діяспори вважають „зорієнтованими на гроші“.

(Закінчення на стор. 12)

Про автора:
Д-р Галина Лемех – член НТШ-А, викладає в New School University. У 1995 році закінчила факультет чужоземних мов Львівського Національного університету ім. Івана Франка, а в 2001 році – New School for Social Research. У 2007 році захистила докторську дисертацію з соціології.

Тандем Путін-Медведєв

Сьомого травня, після двох термінів перебування на посаді президента Росії, Володимир Путін передав державне кермо Дмитрові Медведєву. Зміна президентів відбулася без виснажливих перевиборних змагань, на основі домовлености двох давніх приятелів. Обидва народилися у Ленінграді, закінчили юридичний факультет того ж самого університету. Познайомилися, коли В. Путін повернувся з Дрездену, де перебував з шпигунською місією. Хоча в пресі писали, що Д. Медведєв і В. Путін були знайомі ще в студентські роки, коли Д. Медведєв мав контакти з Комітетом державної безпеки (КҐБ), якими був зобов'язаний В. Путіну, котрий займався на юридичному факультеті добором кадрів для „органів".

Коли В. Путін став прем'єр-міністром Росії в серпні 1999 року, то запросив Д. Медведєва до Москви і просунув на посаду голови ради директорів компанії „Газпром". 10 грудня 2007 року В. Путін оголосив, що на посаді президента його наступником стане Д. Медведєв. 11 грудня Д. Медведєв заявив, що прем'єр-міністром буде В. Путін. Аналітики вважають, що В. Путін повернеться на президентську посаду в 2012 році, коли закінчаться повноваження президента Д. Медведева.

Мало хто очікує, що в Росії буде справжнє передання влади. В. Путін у ролі прем'єр-міністра й надалі керуватиме країною. Всі структури влади, що були зформовані за В. Путіна, залишаються в силі. В. Путін подбав про те, щоб до прем'єра перейшло багато президентських повноважень, вчинив низку кадрових перестановок, перевів до уряду людей, які відповідають за зв'язки з громадськістю, які пишуть його доповіді.

Губернатори відтепер підпорядковані урядові, а місцева влада – губернаторам. Можливість громадської контролі виключена. У самому уряді В. Путін уже заборонив вільне пересування журналістів і їхні розмови з міністрами та чиновниками уряду. Це дозволить приховати справжні механізми ухвалення рішень у владі, ускладнить боротьбу з корупцією в країні. Усе буде ще більш таємним, ніж було за президента В. Путіна.

Державна дума, де В. Путін завдяки партії „Єдина Росія", у якій він стає провідником, має конституційну більшість, готується у найближчий час змінити приблизно 150 законів і передати п'яту частину повноважень Кабінетові міністрів. В. Путін матиме не лише особистого прес-секретаря, а й главу протоколу, що значно посилить його ролю у міжнародних взаєминах.

Що чинитиме Д. Медведєв? Аналітики сумніваються в тому, що він насмілиться ламати режим, вибудований В. Путіним за вісім років, який навчився за час свого правління неконституційних методів управління – згадаймо хоча б ліквідацію виборности губернаторів. На думку багатьох аналітиків, у В. Путіна покищо немає нагальної потреби проводити позачергові президентські вибори, щоб повернутися у Кремль. В перебігу подій, з наростанням неґативних тенденцій, інфляції, неминучого підвищення цін, можливий конфлікт між Д. Медведєвим і В. Путіним, але шанси Д. Медведєва змістити прем'єра В. Путіна просто мізерні.

Жартівники кажуть, що відтепер в Росії дозволені анекдоти про „Вовочку" – популярного героя шкільних жартів, але заборонено жарти про ведмедів. Вони помиляються: Росія дістала вже другого з трьох своїх президентів не з власного вибору, а призначені „силовиками" владні особи не терпітимуть жартів на свою адресу.

На відміну від своїх попередників, Д. Медведєв посвідчення президента одержав без свідків. Зазвичай голова Центральної виборчої комісії (ЦВК) вручав його безпосередньо перед присягою, в урочистій обстановці. Цього разу глава ЦВК Володимир Чуров приїхав до Кремля і вручив посвідчення за зачиненими дверима. І це символічно. Газета „The Washington Post" підкреслює, що ні В. Путін, ні Д. Медведєв не говорять про чітке розділення влади, посилаючись на гармонію і злагоду в їхніх взаєминах. Ще б пак! „Силовики" жодного розголосу не терплять.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@att.net Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00. Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda". Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adsukrpubl@att.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

ТРАВЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

Герой України Олексій Берест

У травні закінчилася європейська частина Другої світової війни: капітулювала Німеччина. На означення цього розвідники 756-го полку лейтенант Олексій Берест, сержанти Михайло Єгоров і Мелітон Кантарія встановили на колоні райхстаґу у Берліні червоний прапор перемоги. Командир полку Федір Зінченко закричав: „Нагору треба, на дах райхстаґу! Щоб усі бачили!" Близько 10-ої год. вечора того ж дня О. Берест відібрав десять вояків для перенесення прапора на дах.

Вранці 1 травня його зфотографували з літака. Того ж дня цей прапор збила німецька зенітка, але його встановили знову, а 3 травня М. Єгоров і М. Кантарія разом з командиром батальйону Степаном Неустроєвим доставили його літаком до Москви.

Встановлення прапора зафіксувала фронтова кінохроніка: група вояків біжить сходами, а двоє з них закріплюють прапор на фронтоні. Це була більш пізня інсценізація бою – кінооператори зняли на плівку імітацію атаки і піднесення прапора. Без О. Береста. Лейтанант був поранений в сутичці з ворогом.

У приміщеннях райхстаґу було багато німців, які погодилися на переговори, але тільки з полковником. У райхстазі найвище звання мав капітан С. Неустроєв, сухорлявий і невисокий. Вирішили, що ролю „полковника" зіграє кремезний лейтенант О. Берест. Німецький штандартенфюрер відмовився капітулювати. На О. Береста кинулися два німці, підскочив вояк з ґранатою, яка вискочила з руки і дзиґою закрутилася на підлозі. О. Берест кинув німця на ґранату – вона вибухнула, розірвавши нападника, а й О. Берестові осколком поранило ногу.

У травні 1946 року, до першої річниці Перемоги, звання Героя Радянського Союзу було присвоєне капітанові Василеві Давидову, сержантам М. Єгорову і М. Кантарії, капітанові С. Неустроєву і старшому лейтенантові Костянтинові Самсонову. О. Береста в цьому списку не було. Вояк-українець не пасував до добірного гурту росіян і грузина, бо це могло не сподобатися Сталінові.

С. Неустроєв писав у різні військові інстанції, вимагаючи справедливости, приїжджав до О. Береста, щоб віддати йому свою нагороду. У Москві перша парада відбулася без прапора, а також без прапороносців – М. Єгорова і М. Кантарії. Їх саме перевіряла контррозвідка – „Смерш". Уперше прапор перемоги з'явився на параді в Москві 9 травня 1965 року. Ніс його К. Самсонов, який прапор на райхстаґ не підносив, хоча й одержав за це звання Героя Радянського Союзу. О. Береста на параду не запрошували.

Лютневого ранку 1953 року О. Береста було заарештовано. Слідчий сказав: „Треба розібратися, де ти був під час війни, може, відсиджувався за чужими спинами?" І О. Берест викинув слідчого у вікно. Додому в'язень повернувся через два роки й сім місяців.

Вирішив розпочати нове життя в Ростові, куди переїхав з родиною – дружиною й двома дітьми. Пішов у робітники, де не треба було мати „чистий пашпорт". Працював у найважчому цеху – сталеливарному. Ім'я О. Береста постійно було під негласною забороною.

Восени 1970 року О. Берест наприкінці дня зайшов до дитячого садка за п'ятирічним онуком Олексієм і повів його додому. Попереду йшла жінка, тримаючи за руку маленьку дівчинку. Несподівано на переході через залізничні колії дитина вибігла вперед – на неї мчав поїзд. І О. Берест, кинувшись на колії, виштовхнув її з-під потяга, а сам відскочити не встиг. О. Берест пішов з життя в 49 років.

Подвиг сумчанина О. Береста було офіційно визнано в Україні 6 травня 2005 року, коли Президент України Віктор Ющенко своїм указом присвоїв йому звання Героя України (посмертно).

Л. Хм.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Слово правди йде до нас з діяспори

В Україні мережа бібліотек (особливо це стосується провінції) на 90 відс. заповнена нечитабельними і шкідливими для національного відродження народу книжково-журнальними запасами, які видавалися ще за часів комуністичного режиму. Ці видання не містять нічого, що несло б повноцінну і правдиву інформацію з українознавства. Саме тому творення і збереження духовних скарбів поневоленого народу взяла на себе світова українська діяспора, яка виявилася готовою виконати унікальну місію, маючи для цього цілком достатній літературний, науковий і культурно-просвітницький потенціял. Коли в Україні усе прогресивне гноїлося в тюрмах, розстрілювалось, викорчовувалось і нівелювалося, то в діяспорі постали українські науково-дослідницькі університети, архіви, освітянська мережа, газети, журнали, видавництва. Знайомлячись з досягненнями і напрацюваннями наших земляків на чужих землях, дивуєшся і шанобливо схиляєш голову перед їхньою титанічною працею для Батьківщини за її межами.

Кілька років тому у Миргороді почав формуватися фонд діяспорної бібліотеки ім. Галини Король – відомої просвітянки і діячки української громади на Фльориді. Саме вона надіслала до Миргороду перші пакунки з книжками та журналами, виданими за межами України. Її ініціятиву підтримав леґендарний письменник і видавець з Австралії Дмитро Нитченко (Чуб). Потім ми одержали книжки від Олексія Коновала з Фундації ім. Івана Багряного, Валентина Кохна (Фундація ім. Василя Липківського, Євгена Федоренка (Шкільна рада), Осипа Зінкевича (видавництво „Смолоскип" ім. Василя Симоненка), Леоніда Чудновського (Фундація українознавчих студій Австралії), сім'ї Юрія і Тані Борців (Австралія), Євдокії Островської (Союз Українок Австралії), Ярослава К. Туркала (США), сім'ї Воскобійників (США), сім'ї Домазарів (Австралія).

Навіть при побіжному знайомстві з цією літературою досягнення українців світової діяспори у видавничій царині вражають. За межами України продуктивно працювали десятки національних видавництв, журналів, часописів, де протягом минулого століття акумулювалася літературна, наукова і українознавча інформація, увічнювалося вільне українське слово, якому не було місця в Україні, аби колись повернутися на рідну багатостраждальну землю.

У миргородській діяспорній бібліотеці представлені періодичні і неперіодичні видання США, Канади, Великої Британії, Німеччини, Франції, Нової Зеляндії, Австралії, а серед них – тижневик „Свобода" і „Альманах УНСоюзу". Саме з цих видань український читач вперше з захопленням відкриває для себе прізвища Леоніда Полтави, Ірини Дибко, Вадима Павловського, Костя і Ярослава Туркалів, Юрія Буряківця, Ганни Черінь, Петра Дужого, Петра Мірчука, Миколи Лівицького, Зіновія Книша та ін.

Досліджуючи, для прикладу, лише щорічні альманахи-календарі Українського Народного Союзу, дивуєшся величезній українознавчій інформації, зібраній і опублікованій на їхніх сторінках майже за століття. Які широкі обрії для молодого покоління вільної України відкривають книгозбірні діяспорної літератури для вивчення, дослідження і реанімації спотвореної і переписаної комуністами історії нашої держави!

Сучасне відродження України немислиме без надбаного і збереженого для майбутнього нації братами-українцями з діяспори. Шкода лише, що таких бібліотек на наших теренах – одиниці. От і в Миргороді досі немає пристосованого для бібліотечної справи приміщення. Саме з цієї причини наша молодіжна організація за посильної підтримки українських патріотів США вже котрий рік провадить будівництво бібліотеки, але досі спромоглася лише підняти стіни і накрити їх дахом.

Ми знову змушені просити допомоги для відкриття бібліотеки і Музею національної слави у Миргороді. Наша адреса: Миргород, Полтавська обл., вул. Ведмедівка, 55, 37600 Ukraine. Тел.: (380-5355) 50-662.

Анатолій Сазанський,
Миргород, Полтавська обл.

Настав час сказати слово в Европі

За останні 100 років Франція, Англія і Німеччина колихали усією Европою і, може, світом. Часи змінюються. Старі колоніяльні імперії розпалися. Тепер настав час позбутися колоній Росії і Китаєві.

Ми розуміємо, чому Західня Европа підтримує Росію і не хоче допустити Україну до НАТО і Европейського союзу. Українці – терпеливий народ, який був придушений роками з боку Росії і Польщі. Тепер він пробудився і хоче бути господарем у своїй державі. Україна має два виходи: бути й далі російською колонією або стати на ноги і не поступатися нікому.

Західня Европа споживає російський газ, який іде через Україну. Західня Европа потребує українського хліба. Українці мали б замкнути газ в грудні, щоб Західня Европа трохи померзла і підвищити ціни на українську пшеницю. Тоді европейці збагнуть, якою важливою для них є Україна.

Юрій Кравчук,
Вільмінґтон, Делавер

Спершу був комітет в Дітройті

Мені було дуже цікаво читати статтю „Українці Філядельфії" – в Генеральному консульстві України" (ч.18). Знаю про працю комітету і тішуся його успіхами. Слід тут підкреслити, що Філядельфійський комітет оборони людських прав не був „найстаршою організацією такого напряму в США". Вже в лютому 1972 року внаслідок масових арештів української інтеліґенції, завдяки інформації із „Смолоскипу" та „Свободи", члени 96-го відділу Союзу Українок Америки (СУА), під проводом голови Віри Андрушків (в той час) та голови округи СУА Ярослави Сени, запросили провід двох місцевих відділів УККА, щоб започаткувати інтенсивні дії в обороні політв'язнів.

У висліді цієї ініціятиви було створено громадський „Комітет оборони переслідуваних в Україні", заплановано день молитви 27 лютого, а згодом проведено величаву маніфестацію – 3,000 демонстрантів, яка була віддзеркалена широко не лише в дітройтській пресі із знимками, але також у „Свободі" 10 травня 1972 року. Комітет продовжував працю, посилав листи, зібрав „банк телеграм", щоб повторно вживати листи до різних адресатів. Особисто відвідували державних урядовців в Мишиґені та Вашінґтоні, організували здавання крови та, нарешті, демонстрацію у Вашінґтоні. Вибрано символом Валентина Мороза та започатковано біля тодішнього Посольства СРСР тритижневу голодівку студентів з Дітройту (Ада Мушинська, Юрій Фіґач, Надя Стеткевич та Марія Зарицька – пресовий референт), Клівленду (Андрій Міхняк, Ліза Ясевич та Юрій Дейчаківський), Балтимору (Андрій Чорнодольський – преса), Євген Іванців із Ню-Джерзі та Орест Петренко з Вашінґтону.

Наслідком цієї події, в серпні, А. Міхняк започаткував постійне бюро у Вашінґтоні Комітету оборони Валентина Мороза.

Комітет у Філядельфії був організований восени 1974 року, а також комітет у Ню-Джерзі під проводом Ігоря та Божени Ольшанівських, який був згодом перейменований на організацію „Американці в обороні людських прав в Україні".

Марія Зарицька-Червіовська,
Ворен, Мишиґен

Буде нова книга „Українські лікарі"

Минуло 14 років з часу появи першої книги-довідника Павла Пундія „Українські лікарі. Естафета поколінь національного відродження". Друга книга-довідник „Українські лікарі. Лікарі діяспори та їхня діяльність для рідного краю" вийшла в світ 12 років тому.

Збір матеріялів про наступні покоління лікарів – борців за політичне і національне відродження України – затягнувся. Нарешті, з допомогою осередків Всеукраїнського лікарського товариства, Товариства політв'язнів і репресованих, „Просвіти", Товариства української мови ім. Тараса Шевченка, під патронатом Наукового товариства ім. Шевченка у Львові та ВУЛТ, Ярославові Ганіткевичеві і П. Пундієві вдалося зібрати в Україні матеріяли про лікарів, які брали участь у національно-визвольній боротьбі, в дисидентському русі, в діяльності підпільного Українського Червоного Хреста, медичній службі УПА, які зазнали репресій та утисків тоталітарного режиму.

Представлені також лікарі, які найбільш активно включилися у процеси національного відродження в умовах „перебудови", а з проголошенням незалежної Української держави взялися за її розбудову.

До книги ввійшли відомості про лікарів – активних учасників Помаранчевої революції, борців за демократичну, за українську Україну.

В рукописі представлені також медики-науковці – члени лікарських організацій, а також українські лікарі-мистці, художники, письменники, поети, композитори і виконавці, які відроджують та розвивають українську культуру. У першій частині – понад 300 таких особистостей. На жаль, не всі довідки однаково інформативні, зібрати матеріяли про всіх, хто цього заслуговує, не під силу навіть таким досвідченим спеціялістам, як автори цього рукопису.

Водночас, в міру розсекречення архівів, з'являються все нові відомості про репресованих медиків. Отож можна з упевненістю сказати, що третя книга буде лише черговою книгою про лікарів, які своїм жертовним життям і самовідданою боротьбою за волю України заслуговують того, щоб їхні імена навіки залишилися в історії української медицини.

Між двома частинами книги є спільні риси, але є й відмінності. Якщо в першій частині зібрано імена найактивніших учасників національно-визвольної боротьби, то в другій частині книги подано імена репресованих лікарів України, взяті з офіційних джерел.

М. Павловський,
завідувач катедри
Львівського національного
медичного університету
ім. Данила Галицького

Просимо складати пожертви на видання цієї книги, надсилаючи чеки, виписані на „Shevchenko Scientific Society", на адресу: Pavlo Pundy, MD, 3258 N. New England Ave., Chicago IL 60634-4636.

Шановні читачі!

У листах та статтях, які Ви надсилаєте до „Свободи", просимо подавати повністю імена та прізвища згадуваних осіб, а також подавати свої поштову і електронну адреси, число телефону. В листах, які надсилаються електронною поштою, просимо подавати свою поштову адресу і число телефону.

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Відбулися наради Екзекутивного комітету УНСоюзу

Христина Е. Козак,
Головний секретар УНС

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. — Екзекутивний комітет Українського Народного Союзу у п'ятницю, 28 березня, відбув у приміщеннях Головної канцелярії УНС свої перші у 2008 році наради.

Учасниками нарад були члени екзекутиви Стефан Качарай – президент УНС, Зенон Голубець – перший заступник президента, Михайло Козюпа – другий заступник президента, Мирон Грох – директор для Канади (телефонічно), Христина Козак – головний секретар УНС, і Славко Тисяк, ревізор (авдитор), не була присутньою Рома Лісович – касир.

Члени Екзекутивного комітету заслухали річні звіти за 2007 рік. Президент С. Качарай назвав 2007 рік успішним для УНС. Завдяки продажеві будинку в червні 2007 року збільшилися резерви, зросли продажі Пенсійних грамот і також зросли інвестиційні бонди.

Прихід УНС, що включає життєві та пенсійні забезпеченеві грамоти, збільшився на суму 2,357,343 дол., у порівнянні до кінця 2006 року. Прихід з пенсійних грамот зріс на суму 1,955,921 дол., в порівнянні до 2006 року, і також прихід з інвестицій збільшився на суму 418,972 дол.

Видатки на Союзівку зменшилась з уваги на сезонове закриття, бо Центр спадщини проводив оновлення, зокрема встановлював нову систему охолодження у Веселці, нову підлогу для танців та інше, щоб бути готовим до літнього сезону 2008 року.

„Свобода" та „Український Тижневик" зменшили свої видатки в порівнянні до кінця 2006 року. Зменшилася кількість передплатників, одначе „Свобода" готується бути доступною в Інтернеті. Архіви обидвох видань підготовляється до цифрового запису, вони також будуть доступними в Інтернеті.

Х. Козак, головний секретар, повідомила, що на кінець 2007 року було чинних 32,002 грамот на суму 136,093,002 дол. житєвого забезпечення. Ця сума не включає 2,039 грамот випадкової смерти і втрати якоїсь частини тіла (ADD) на суму 10,195,000.

Збільшилася на 274 кількість нових життєвих забезпеченевих грамот на суму річних премій 234,477 дол., номінальною вартістю на 7,155,141 дол. У порівнянні — 2006 рік приніс 333 грамоти з річними преміями 142,272 дол. але тільки 3,474,000 дол. номінальною вартістю.

Запропоновані нові пляни та норми з таблиці смертности 2001 представлено Екзекутивному комітетові.

УНС виявив своє зацікавлення на двадцятирічні термінові грамоти зі зворотною премією та на негайні пенсійні грамоти – дві нові послуги, що їх пропонуватиме УНС, як тільки отримає схвалення на їх продаж.

Ще однією радикальною зміною буде припинення вживання книги вкладок, яка є перестарілою та дуже дорогою, щоб її друкувати. УНС розглядає інші можливості – вживання вкладок на картках, продавальних наборів і компактних дисків (CD), що є вживаними на сьогоднішньому ринку.

Пам'ятаймо про Голодомор 1932-1933 років в Україні

Товариство приятелів України поширює інформацію про Голодомор

ТОРОНТО. – Відзначаючи 75-річчя трагічного Голодомору-геноциду, Канадське товариство приятелів України здійснює кілька спільних канадсько-українських проєктів з метою поширення на міжнародному рівні інформації, свідчень та матеріялів про злочин тоталітарного режиму – Голод 1932-1933 років в Україні, організований режимом Йосифа Сталіна, як заплановане масове знищення нації.

Товариство активно працювало в парляменті та уряді, щоб запевнити успішне проведення законодавчої ініціятиви про визнання Голодомору геноцидом. Друге читання законодавчої ініціятиви члена Консервативної партії Джеймса Бежана відбулося в парляменті Канади 29 квітня. Опрацьовуючи закон про встановлення Дня пам'яті Українського Голодомору-геноциду і визнання Українського голоду 1932-1933 років актом геноциду, Дж. Бежан активно співпрацював з Канадським товариством приятелів України.

Члени дирекції Товариства Степан Горлач – свідок Голодомору, а також Леся Шимко та Марґарета Шпір провели серію зустрічей з депутатами, закликаючи до одноголосного прийняття законодавчої ініціятиви щодо визнання Голодомору геноцидом. Представники Товариства передали державному секретареві в справах багатокультурности та канадськоїідентичностиДжейсонові Кені копію інформаційного пакету про Голодомор, який раніше отримав при зустрічі міністер закордонних справ Канади Максим Берньє. Товариство доклало багато зусиль, щоб заохотити уряд Канади, разом з іншими країнами, підтримати в Організації Об'єднаних Націй пропозицію України визнати Голодомор 1932-1933 років в Україні актом геноциду

Товариство підтримало ініціятиву С. Горлача під назвою „Світ без геноциду" – символічну пішу ходу з незгасимою свічею територією Канади для поширення знання про український геноцид. С. Горлач, що народився в Запоріжжі в 1921 році, втратив 11 членів родини протягом років Голодомору.

Ми проводимо в Україні конкурс студентів за найкращі інтерв'ю з членами родин-очевидцями Голодомору-геноциду 1932-1933 років під назвою „Запитай в дідуся та бабусі". Проєкт буде здійснений в сімох областях України, у кожній з яких місцеве журі оцінюватиме надіслані інтерв'ю, а Товариство видаватиме по дві грошові нагороди переможцям. У серпні переможці конкурсу будуть запрошені до Києва на урочисту церемонію вручення нагород. Почесний голова цього проєкту проф. Юрій Даревич.

У серпні 2008 року Канадське товариство приятелів України влаштовує в Києві міжнародну виставку матеріялів на тему Голодомору. Це – унікальна збірка видань різними мовами, що з'явилися протягом останніх 50 років за межами України. Виставка діятиме в Національній парляментській бібліотеці України. Очолює проєкт Л. Шимко.

Джеймс Бежан, член парляменту Канади, зустрівся з представниками Товариства, щоб обговорити законопроєкт про визнання Голодомору геноцидом. Зліва: Степан Горлач, Марґарета Шпір, Джеймс Бежан та Леся Шимко.

Створено навчальну програму для українських шкіл під назвою „Символіка смерти – голод", призначену для викладання в школах східніх та південних областей України та в Криму, а також в україномовних школах Північної Америки та в літніх таборах. До програми додаються методичні вказівки, проводяться професійні семінари з педагогами. Очолює групу вчителів, що розробляють цю навчальну програму, М. Шпір.

Всі ці проєкти можливі лише завдяки пожертвам добродіїв. Пожертви із звільненням від податку просимо надсилати на адресу: Canadian Friends of Ukraine, 620 Spadina Ave., Toronto, Ontario M5S 2H4, Canada. Просимо зазначити на чеку: „CFU Famine-Genocide Projects".

За додатковими інформаціями просимо звертатися на тел.: (416) 964-6644, факс (416) 964-6085. Електронна пошта: canfun@interlog.com

Марґарета Шпір

А ми йдемо...

Коли разом з віком черствієш, і тобі здається, що тебе вже ніщо не зможе підняти з колін, раптом до тебе приходить Поезія. Поезія – не ремісница. Поезія – не як майстер, який давно набив руку і теше, теше вірші, як ослони: правильні, ланковані і... мертві. Як мертвим буває убите дерево. Здається, гордо і красиво стоять рядами ослони на ярмарковій площі марнослав'я, продаються і вдають, що давно вже не гнуться і не вмирають. Стоять, продаються і не збуджують ні давно почерствілу душу, не скривавлюють охололе серце, не кличуть на майдани і вулиці. Не примушують тебе схопити... хай не сокиру, але заходитися вже будить. Вони стоять. На них сідають, перевіряючи табуретку на міцність... І все це в тебе не викликає навіть співчуття.

Так і ремісничa, гарно відшліфована поезія: ти її читаєш і кладеш під подушку, щоб самого себе не розбудити. Засинаєш, і після такої поезії – ніч і сон. Ось такі рвані і до безтями збуджені думки викликали у мене вірші Анатолія Сазанського. Я не так часто читаю вірші, а ще частіше залишаю їх під ліжком зі зневагою за бездушність, бездумність, байдужість. Ніби автор не бачить ночі, що давно оповила його, як і дім за вікном, за яким уже ніколи не настане ранок.

А. Сазанський живе в Миргороді. Ми з ним особисто не знайомі. Мені важко сказати, чому він надіслав мені дві свої поетичні збірки „Проклятий рай" і „Тридцять три сльози". І раптом (а чи не вперше) за стільки літ знайомства з поетичним словом, я захотів поставити на полицю невеличку книжечку поезій А. Сазанського.

Не можу заснути, бо мені хочеться почитати ці вірші ще раз і ще раз. Почитати самому собі і дати почитати друзям. Особливо тим, хто давно уже читає швидше реклами, які не збуджують душу, не рвуть серце.

Це рядки з розділу „Тридцять третя сльоза":

Коли вожді до ями закидали
Народ Вкраїни, стоптаний до тла,
Коли в дітей окраєць відбирали
Де ти тоді, о партіє, була?
Зростають полини по тих яругах
Куди скидався хліборобський рід,
Правічне сонце сивіло над пругом
Від сорому і хромових чобіт...
Згадайте, ви, що „розум, честь і совість"
Вписали у штандартів спілу кров –
Чи не тоді ви жерли різносоли,
Коли народ на кладовища йшов?
Коли народ їв жаб із лободою,
Коли малят рубали в чугунки...
Останню картоплину, наче Долю,
Ви владно видирали із руки...
Чому ви не пробили собі скроні,
Коли сягнула кров людська до брів...
Вона й тепер кривавить вам долоні
У маєві червоних прапорів.
Настане день, настане судний, вірю!
І убієнні вийдуть із яруг
І двері в персональних дачах вирвуть
І вас, катів, з собою заберуть.

Або ще із цієї ж серії:

Крутить вітер сивим прахом,
За вагони день сіда...
Ходить хлопчик понад шляхом:
Дядю, хлібчика подай...
Розливається гармошка,
Келихів високий ряд...-
Дядю, дайте хлібця трошки!
Дядю, мама помира...
Ешелони, ешелони...
Під брезентами мішки...
Плаче хлопчик край вагона,
Просить пригоршню муки.
Штор мальовані онучі,
Каменюками слова:
„Нє дайот хахол вонючий
Послє рюмкі пожєвать"...
...Де той Свідок? Ешелони...
Відвернувся ситий світ.
Під коліс залізні дзвони
Він конає у траві...

І не можу стриматися, аби ще не подати хоч одного вірша з цього ж розділу:

Хисткі тіні повзуть по снігах,
По житах...
Рвуть колосся, на грудях ховають.
Янголята над полем голосять – літають,
Шкірить зуби „Максім"
і плюється „та-та"...
В багреці мочить руки світанок рудий
І нехутко береться до праці.
І спадає на землю рубіновий дим,
Наче перстні з обрубаних пальців.
...Хисткі тіні повзуть по житах –
По червоних знаменах гарячих...
Похилилось колосся і плаче
І регоче „Максім"- та-та...
Липне сніг до пробитих долонь –
Хлопчик хрестик зірвав і... відкинув...
І почув, як згори закричали: „Огонь!"
І упали громи на дитину...

Так, це читати гірко. А ще гірше усвідомлювати, що це про нас, що ми – такі. Але від правди нікуди не дінешся. Адже все це повторюється і сьогодні. Ми сидимо на припічку, мріючи про День, коли Всевишній подарує нам Долю. Нас може пробудити або батіг або Сибір. І не шукаймо виправдань, що нас такими зробили. Ми самі самі підставляємо за багатовіковою звичкою шию і покірно йдемо. Йдемо. А нас солодко поганяють, обіцяючи золотий обрій на краю урвища... А ми все йдемо!

Олег Чорногуз,
Київ

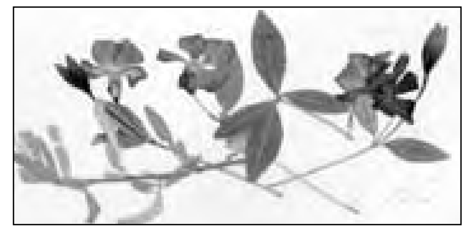
22 травня – День перепоховання Тараса Шевченка в Україні

Хрест з могили Тараса Шевченка (1883 рік). Фото: Сергій Клименко

Канів. Георгіївський (Успенський) собор (1144 рік), в якому 20-22 травня 1861 року стояла перед похованням домовина Тараса Шевченка.

Квіти на Тарасовій горі зібрав і прислав до „Свободи" постійний дописувач тижневика, канівський лікар Михайло Іщенко.

Дніпро біля підніжжя Тарасової гори у Каневі. Фото: Сергій Клименко

Меморіяльний знак на місці самоспалення Олекси Гірника 21 січня 1978 року.

Фото: Фелікс Хмельковський

Як умру, то поховайте
Мене на могилі,
Серед степу широкого,
На Вкраїні милій.
Щоб лани широкополі,
І Дніпро, і кручі

Було видно, було чути,
Як реве ревучий.
Як понесе з України
У синєє море
Кров ворожу... отойді я
І лани, і гори –

Все покину і полину
До самого Бога
Молитися... а до того
Я не знаю Бога.
Поховайте та вставайте,
Кайдани порвіте

І вражою злою кров'ю
Волю окропіте.
І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Не забудьте пом'янути
Незлим тихим словом.

Володимир Жаботинський – про національного поета Тараса Шевченка

Для травневих Шевченківських днів пропонуємо нашим читачам уривки (в нашому перекладі з російської мови) зі статті відомого українського єврейського письменника і політика, співзасновника держави Ізраїль Володимира Жаботинського, якою він у 1914 році відгукнувся на 100-річчя від дня народження Тараса Шевченка.

...Рідна мова! Потрібна вся наша російська наївність, недосвідченість, соціяльна неграмотність, весь наш грубий практицизм, котрий ми сповідуємо щодо багатьох священних питань духу, щоб робити великі очі і дивуватися, нащо нормальній людині впиратися й наполягати на тому, що треба казати „світ", а неї „свєт". Забаганка! Мадяри скільки років борються за мадярські команди в угорській армії, а мова тих команд налічує лише 70 слів. Через 70 слів падають міністерства, відкладаються важливі реформи, тріщить по швах політична карта Европи.

В угорському парляменті, серед 400 угорців, сидить 40 депутатів з Кроації й свято бережуть своє право промовляти з трибуни по-хорватськи, тобто мовою, якої ніхто, крім них, не розуміє. Ці хорвати вчинили бунт, коли угорський уряд спробував запровадити в деяких урядових установах Загребу, поряд з хорватськими вивісками, також мадярські: почалися вуличні демонстрації, сутички з військами, кровопролиття...

Забаганки! – кажемо ми, провінційні обивателі провінційної країни, ми – з висоти нашого політичного розуму й досвіду. А не правильніше було б подивитися на справу з іншого боку і зрозуміти, що з фактами не сперечаються? Адже тут перед нами ціла низка фактів, то масових, то ще характерніших, індивідуальних. Ось шаленіють ледве не цілі народи через 70 слів чи через 10 вивісок на чужій мові, ось великі поети, котрі негайно втрачають дар Божий, коли чинять внутрі себе маленький, ніби непомітний і невинний відступ, сказавши „свєт" замість „світ"...

Це все факти, невідступні явища життя, котрі не зміняться від того, що ми будемо їх схвалювати чи відкидати. Не відкидати і не схвалювати їх треба, не ставити двійки чи п'ятірки світоладові і його проявам, а скромно навчитися від них розуму, брати життя таким, як воно є в основі своїй, і на цій основі будувати наш світогляд...

Мимо факту Шевченківського ювілею ми проходимо з поштивим поклоном, і нам навіть не спадає на гадку, що це – факт виняткової симптоматичної важливости, перед обличчям якого, якщо б ми були мудрі, належало б переглянути суттєві елементи нашого світогляду.

Що таке Шевченко? Одне з двох. Або треба дивитися на нього як на курйозну гру природи, як на допотопний експонат в археологічному музеї. Або треба дивитися на нього як на яскравий симптом культурної життєздатности українства, й тоді слід ширше відкрити очі і добре вглянутися у висновки, котрі звідси випливають. Ми самі тут, на півдні, так активно і так наївно накидали в містах русифікаторство, наша преса так турбувалася тут про російський театр і розповсюдження російської книжки, що ми геть відійшли від дійсности, перестали бачити, якою вона є насправді за межами нашого курячого овиду. За тими містами хвилюється суцільне, майже 30-мільйонне українське море...

Український народ зберіг недоторканим те, що становить головну і непереможну опору національної душі: село. Народові, коріння якого так надійно і тривко ввійшло на величезному просторі в суцільну рідну землю, нема чого боятися за свою етнічну душу, що б там не чинили в містах над бідними паростями його культури, над його мовою і його поетами. Селянин все перетерпить, всіх переговорить і помалу, але неухильно і непереможно з усіх сторін прийде в міста, й те, що тепер вважається селянською мовою, буде в них через два покоління мовою газет, театрів, вивісок – і більше того...

Ось що значить ювілей Шевченка для кожного, хто вміє послідовно мислити і заглядати в завтрашній день. Ми, на жаль, цими талантами не багаті. Український рух, що виростає у нас під носом, вважається серед нас ніби як спортом. Ми його ігноруємо, ігнорували до цього ювілею, й будемо, мабуть, ігнорувати й після ювілею...

Коли доводиться, зі службових обов'язків, вшановувати ювілей Шевченка, ми соромливо розповідаємо один одному, що, бачите, він був „народний" поет, співав про недолю простого бідного люду, і в цьому, бачите, вся його цінність. Ні, не в цьому. „Народництво" Шевченка – це справа десята, і якби він все те написав по-російськи, то не мав би ні в чиїх очах того величезного значення, якого світ надає йому тепер..

Шевченко є поетом національним, і в цьому його сила. Він національний поет і в суб'єктивному розумінні, тобто поет-націоналіст, навіть з усіма недоліками націоналіста, з вибухами дикої ворожости до поляка, до єврея, до інших сусідів... Але ще важливіше, що він – національний поет за своїм об'єктивним значенням. Він дав і своєму народові, і всьому світові яскравий, непорушний доказ, що українська душа здатна до найвищих злетів самобутньої культурної творчости...

Можна викинути всі демократичні нотки з його творів (цензура так і чинила) – і все ж Шевченко залишиться тим, чим створила його природа: сліпучо яскравим прецедентом, який не дозволить українству ухилитися від шляху національного ренесансу...

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

В ООН відбулася конференція на тему Чорнобиля

НЮ-ЙОРК. – 23-24 квітня в головній квартирі Організації Об'єднаних Націй (ООН) відбулася 17-та міжнародна конференція „Охорона здоров'я та навколишнього середовища: ґльобальні партнери для ґльобальних рішень", на якій розглянуто, зокрема, питання Чорнобильської катастрофи і молодіжних акцій.

Головним організатором і спонзором конференції була організація „Світове передання інформації" („World Information Transfer") під проводом Христини Ковшевич-Дурбак, яка здійснює величезну роботу в справі поширення інформації про Україну на міжнародній арені. До цієї праці вона залучає експертів з охорони здоров'я, екології, забруднення навколишнього середовища і наслідків Чорнобиля.

До своєї організації Х. Ковшевич-Дурбак залучає добровольців і молодих практикантів. В додатку до праці в Америці і Україні, вона видає періодичний „Світовий екологічний журнал" англійською, китайською, українською і російською мовами.

Щоб успішно виконати усі задуми – провести наукові конференції і здійснити публікації, вона збирає гроші на покриття коштів.

Цьогорічна Чорнобильська конференція була прикметна тим, що на неї прибуло велике число молоді – старших учнів середніх шкіл і студентів коледжів, які заповнили залю. Слухачі і доповідачі були американцями, з малою участю українців.

У конференції взяли участь президент Українського Народного Союзу Стефан Качарай, президент і головний виконавчий директор Федеральної кредитової спілки „Самопоміч" Богдан Курчак, радник Постійного представництва України при ООН Марта Кокольська, інші представники української громади.

Першого дня конференція позначалася різноманітністю програми. На другий день відбулися дискусії, зосереджені на проблемах рака (пістряка) щитовидної залози.

Програма 23 квітня складалася з трьох частин: доповідей на теми охорони здоров'я і екологічного забруднення та його впливів на здоров'я, доповіддю про біопалива і показом фільму про Чорнобиль та радіоактивну зону, в якій досі живуть люди.

На конференції 23 квітня промовляли Постійний представник України в ООН Посол Юрій Сергеєв, заступник міністра України з надзвичайних ситуацій і питань Чорнобильської катастрофи Володимир Холоша, координатор ООН з Чорнобильської проблеми Оксана Лещенко та інші. 24 квітня в числі доповідачів були професори Володимир Мальцев, Микола Пронько, Олена Малишева, д-р Лариса Ремінник, ряд інших.

У доповіді про біопалива Тимотій Серчінґер з Прінстонського университету говорив про позитиви і неґативні аспекти біологічного палива, вплив його на рільництво і фармерство, ціни такого палива і можливість купувати таке паливо в країнах, які розвиваються.

Фільм „Радіофобія" (автори Джуліо Сот і Алекс Стікіч) на тему Чорнобильської забороненої зони розповів про перебіг катастрофи в Чорнобилі 26 квітня 1986 року.

У фільмі підкреслено незнання і недбальство працівників четвертого реактора Чорнобильської атомної електростанції. Показано також групу людей, які приїхали відвідати зону через 22 роки після вибуху. Вони не могли знайти помешкання, в якому жили в Прип'яті. Також показані жителі зони, які не знають про небезпеку радіоактивности, не дбають про її злоякісні наслідки. Ці люди апатичні, байдужі. Вони доживають віку без надії на кращу долю.

Конференція з проблем Чорнобиля справила позитивне враження на її учасників. В підсумку вона була більш успішною, ніж попередні. Велика участь американської молоді засвідчила зацікавлення нового покоління чорнобильською проблемою.

Сьогодні, коли над світом нависає катастрофічна майбутність, порятунок природи стає покликанням молоді. Цьогорічна Чорнобильська конференція засвідчила, що молодь буде працювати і зробить свій вклад в науку.

Божена Ольшанівська

У конференції взяло участь багато американської молоді.
Фото: Володимир Боднар

На демонстрації кінофільму зустрілися колишні в'язні концтабору в Березі Картузькій

ВАШІНҐТОН. – 12-13 квітня у Вашінґтоні та Філядельфії режисер-продюсер з Монреалю Юрій Луговий висвітлив свій новий документальний фільм про Березу Картузьку. У таборі Береза Картузька (так само, як і в таборі Бяла Подляска) дозволялося тримати людей до трьох місяців без суду, винятково за адміністративним рішенням поліції. Остаточне рішення про термін ув'язнення залишалося за адміністрацією табору. Табір став місцем ув'язнення переважно українців і білорусів. За польськими джерелами, у таборі утримувалося до 800 осіб, за українськими джерелами – близько 5,000 українців, за радянським даними, до початку 1938 року число ув'язнених перевищувало тут 7,000 осіб. У 1934-1939 роках серед тисяч незаконно ув'язнених українців був також батько продюсера. На фото сидять: Ірина Стерчо, Галина Утриско, Стефанія Ракоча, Уляна Рондяк, Орися Штинь-Гевка, Олександер Михайлюк, Христина Турченюк, Зоряна Колінко-Миско та Володимир Кузик, стоять: Маркіян Онуферко, д-р Христина Ракоча, Роман Рондяк, Борис Павлюк, Юрій Луговий, Маруся Штинь-Домбчевська, Борис Захарчук та Євген Сарахман.

Зміни у митних правилах України

КИЇВ. – Президент України Віктор Ющенко 15 квітня своїм указом затвердив зміни до Закону України „Про порядок ввезення (пересилання) в Україну, митного оформлення й оподаткування особистих речей, товарів та транспортних засобів, що ввозяться (пересилаються) громадянами на митну територію України".

У законі зокрема говориться, що товари, що безпосередньо ввозяться (пересилаються) громадянами в супроводжуваному (несупроводжуваному) багажі або пересилаються в міжнародних поштових відправленнях, які надходять в Україну в одній депеші від одного відправника на адресу одного одержувача (незалежно від кількости відправлень), сумарна митна вартість яких, заявлена громадянином або визначена митним органом шляхом складення митної вартости усіх товарів, не перевищує 1,000 евро, або загальна вага яких не перевищує 100 кг, підлягають обов'язковому письмовому декларуванню та оподатковуються ввізним митом за ставкою в розмірі 20 відс. митної вартости.

Оподаткування ж товарів, сумарна митна вартість яких перевищує 1,000 евро, або загальна вага перевищує 100 кг, здійснюється за умови оформлення вантажної митної декларації та митного оформлення в порядку, передбаченому для суб'єктів зовнішньоекономічної діяльности з поданням дозволів (ліцензій) та сертифікатів відповідности чи свідоцтв про визнання чужоземного сертифіката. *(Прес-служба Президента України).*

Четверта хвиля...

(Закінчення зі стор. 5)

Теорія кумулятивного спричинення пояснює, чому міжнародна іміґрація є тривалим процесом, який підтримується способом заохочення додаткового припливу іміґрантів. Перші іміґранти, безсумнівно, є першими ластівками, які прокладають дорогу для так званих „важливих інших" – родичів, знайомих, друзів і т. д. Вони є першопрохідцями, які долають труднощі, але перемагають у жорстоких перегонах на виживання, стають на ноги і часто, завдяки своїй цілеспрямованій активності, успішно пристосовуються до нового середовища, готуючи ґрунт для своїх наступників. Так, серед українських іміґрантів об'єднання сім'ї є досить розповсюдженим явищем, а багато респондентів зізналися, що подали на громадянство лише для того, щоб „стягнути своїх близьких".

Арістайд Зольберґ у статті „Значення держави: теоретика іміґраційної політики" стверджує, що теорії міжнародної міґрації не відвели належного місця ролі держави у реґулюванні виїзду і в'їзду, що часто приводило до великих потоків міґрації у різні історичні періоди.

Масова іміґрація українців стала можливою тільки після того, як було піднято „залізну завісу" і політика еміґрації стала менш обмежувальною. Та найбільший вплив на рішення людей поселитися назавжди мають політичні процеси держави, а саме досить суворі правила американського консульства, особливо щодо тих, хто порушив правила візи і у разі повернення у скорому майбутньому не зможе відкрити нової візи.

Оскільки повернення назад, як правило, означає квиток тільки в одну сторону, багато людей, які, можливо, повернулися б назавжди, відтягують повернення, що безумовно посилює процес ресоціялізації і прискорює процес акультурації.

У більшості випадків процес асиміляції – прямопропорційний тривалості перебування у країні поселення. Так, парадоксально, іміґраційні закони Америки, зорієнтовані на обмеження іміґрації до країни, стимулюють її та стають основною причиною нелеґальної іміґрації. Суворе обмеження віз до країни приводить також до певних психологічних аспектів, а саме надання статусу іміґранта аври недосяжности та почуття „вибраности" у відношенні до своїх співвітчизників.

За усього розмаїття факторів, що впливають на рішення українців набути статус іміґранта, необхідно взяти до уваги той факт, що, незважаючи на чисельність четвертої хвилі, люди усвідомлюють, що далеко не кожен має можливість еміґрувати до Америки, а сама подорож, включно з одержанням візи, нерідко вимагає великих зусиль, не говорячи уже про фінансові затрати.

Виходячи з цих міркувань, можна зазначити, що чільне місце у рішенні багатьох українців іміґрувати, чи, тим паче, у рішенні заробітчан назавжди поселитись у США, є так звана завищена самооцінка іміґрантів. Оскільки мітична країна безмежних можливостей все ще приваблює багатьох людей з різних країн світу, тих, хто хоче набути іміґрантський статус, є набагато більше, ніж тих, котрим це врешті-врешт вдається.

Невгамовна сила імітації підносить іміґрантів на п'єдестал недосяжности, викликаючи заздрість та захоплення співвітчизників, адже ж не кожному так усміхається доля.

Наявність зеленої карти вважається певною формою соціяльного капіталу, який не позбавлений і грошової вартости, беручи до уваги високий кошторис юридичних іміґраційних фірм, фіктивних спонзорів, не говорячи вже й про вартість та риск фіктивного шлюбу.

Завищена самооцінка іміґрантів пояснюється сильною вірою в те, що іміґраційний статус – це певне благословення долі, послане небагатьом вибраним людям за їхні надзвичайні заслуги. Зазвичай, історії про виграш зеленої карти у багатокультурній візовій програмі супроводжуються різноманітними вплетеними містичними відголосками, як втрата близької людини, несподівана втрата праці та інші можливі горя-лишенька. Біла коверта, у якій містилось повідомлення про право участи у лотерії, як правило, тлумачиться як компенсація за страждання чи можливий вихід з, здавалося б, безпросвітної ситуації.

Безсумнівно, завищена самооцінка призводить до того, що іміґранти, яким „усміхнулася доля", витривало, стоїчно долають всілякі перешкоди та труднощі, якими переповнений іміґрантський життєвий шлях.

„П'ята колона"...

(Закінчення зі стор. 5)

проєктів". Українізацію Полтави підтримує російський космонавт Павло Попович, тому до загону космонавтів передано заклик „вберегти Поповича від ганебних зв'язків з катами російської освіти, історії і культури".

Рада Чернігівської обласної організації „Сіверська Русь" (голова Юрій Приходько) вирішила 8 травня вступити до „Руского содружества". Перший заступник голови „Руского содружества" Олександер Прокопенко повідомив, що „Сіверська Русь" стала 50-ою реґіональною російською організацією, яка приєдналася до „содружества". В числі інших – Дніпропетровська обласна організація „Руское содружество", „Російська община Буковини", осередки в Києві, Севастополі, 20 областях України. Об'єднання антиукраїнських сил триває.

„Руское содружество" плянує зформувати в Україні систему Координаційних рад організацій російських співвітчизників. Для цього відбудуться конференції в округах, що відповідають Консульським округам Росії. Буде налагоджено вихід газети „Руская правда", реформовано інтернет-сайт „Російський рух в Україні", відновлено газету „Російська культура України".

8 травня провід Всеукраїнського союзу „Руское содружество" звернувся до росіян в Україні з закликом: „Станемо на захист усіх багатств російського світу!"

Л. Хм.

Великоднє свято у столиці США

ВАШІНҐТОН. – До парафії св. Андрія Первозваного на Великдень прибули Архиєпископ Української Православної Церкви у США Антоній, архимандрит Даниїл (Зелінський), у той час ще єпископ-номінат, висвята якого на єпископа Чикаґського відбулась 9-10 травня. Разом з ними приїхала з Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі, група семінаристів з України, які навчаються в Духовній семінарії на запрошення УПЦ у США. Гостей тепло зустріли і привітали настоятель, протоієрей о. Володимир Штеляк, члени прицерковних організацій, вся громада.

Владика Антоній та його супутники брали участь у всіх відправах після прибуття до собору у Страсну п'ятницю. Храм був переповнений вірними. В повній тиші, тримаючи в руках запалені свічечки, вони молились, побожно супроводили Плащаницю під час трикратного обходження Церкви.

На Великодню відправу пішов рясний дощ. Але до церкви прийшло багато людей.

На святкову відправу прибув Посол України у США д-р Олег Шамшур та багато працівників посольства. З ними була також Тетяна Їжевська – Посол України у Ватикані, яка під час свят перебувала у Вашінґтоні.

Великодня служба закінчилась близько 4-ої год. ранку, а об 10-ій год. ранку відбулась ще одна Літургія – для тих, хто не мав можливости бути на відправі уночі. Завершенням було спільне парафіяльне святкування о 4-ій год. по полудні.

Цю прикінцеву частину урочистостей можна назвати висловом пошани і визнання єпископові-номінатові Даниїлові. Відбулась святкова зустріч у парафіяльній залі. Програму провадив настоятель о. Володимир. Він представив присутнім о. архимандрита, розповів про його багатосторонню діяльність для Церкви. Архимандрит Даниїл був рукопоположений на священика у 2002 році, а вже того самого року став головним редактором „Українського православного слова". Тоді ж його було призначено директором відділу зовнішніх зв'язків при Консисторії. З 2005 року він є духовним опікуном Об'єднання українських православних сестрицтв та редактором їхнього журналу „Віра". Як духовний дорадник церковної програми опіки над сиротинцями в Україні, о. Даниїл вже чотири роки очолює місійні подорожі студентів до цих сиротинців. У 2006 році його призначено деканом студентів Свято-Софійської семінарії, а минулого року він був призначений духовним опікуном Старшого відділу Української Православної Ліґи. Він очолює комітет Ліґи в питаннях покликань до священичого та монашого життя.

Єпископ-номінат виступив на зібранні, розповівши про себе, про свою діяльність. З побажаннями майбутньому єпископові виступили голова сестрицтва св. Ольги Соня Кравець, голова парафіяльної управи Валентин Забіяка, керівник недільної школи Дезіре Мельниченко, Інґа Шморгун, Ярослава Француженко та Олександер Воронин.

Гостей-семінаристів було п'ятеро: з Івано-Франківської области Михайло Гаврецький (с. Хотимар), Василь Довган (с. Купище) Іван Костишин (с. Бовшів), Василь Пасакас (с. Виноград), з Тернопільської – Андрій Матлак (с. Заривинці). У Свято-Софійській семінарії в Бавнд-Бруку вони навчаються на початках з наголосом на опанування англійської мови.

Олександер Воронин

Товариство лікарів підтримує стипендії та проєкти на 2008 рік

Юлія Скляренко. Фото: Олена Скляренко

Андрея Зеліско. Фото: Філіп Блам

Христина Гановська. Фото: Христина Гановська

ЧИКАҐО. – Фундація Українського лікарського товариства Північної Америки (УЛТПА) обрала три проєкти, що стосуються медичної освіти в Україні, для отримання ґрантового фінансування на 2008 рік. Додатково три студенти були визначені для отримання часткової стипендії із стипендійного фонду, призначеного колишнім членом УЛТПА д-ром Володимиром Прокоповим та його дружиною Ольгою.

Стипендії отримали Юлія Скляренко, Андрея Зеліско і Христина Гановська.

Х. Гановська народилася в Чикаґо, брала активну участь в Пласті, танцювала в ансамблі „Громовиця". Тепер навчається у Західньому університеті медичної науки (Помона, Каліфорнія).

Ю. Скляренко навчається на третьому курсі медичної школи при Отавському університеті в Канаді. Вона вільно володіє анлійською, українською, французькою та російською мовами і сподівається працювати на користь української громади.

А. Зеліско навчається на другому курсі Медичного коледжу штату Віскансин. Влітку 2007 року вона була однією з двох студентів, прийнятих до університетської медичної літньої дослідницької програми і працювала над важливими науковими проєктами. Вона продовжує танцювати в ансамблі „Дніпро" у Милвокі, Мінесота.

Товариство зробило внесок у розмірі 2,500 дол. на користь Світової федерації українських лікарських товариств для підтримки її проєкту „Електронна зустріч лікарів". Ця програма забезпечує клінічні установи в містах та сільських місцевостях України віртуальною можливістю брати участь та користуватися досвідом медичної освіти. За подальшою інформацією можна звертатися до д-ра Роксолани Горбової на електронну адресу: rihrih@pol.net.

Фундація УЛТПА підтримала конференцію „Друзі радіології", яка відбуватиметься у Львові 11-13 серпня. Ґрант у розмірі 2,000 дол. допоможе провести україномовні сесії конференції, на яких місцевим українським колегам, що працюють з медичними діягностичними засобами, будуть представлені найновіші сучасні досягнення. Професори українського походження з усього світу та місцеві українські професори знайомитимуть з українською технічною термінологією. За подальшою інформацією можна звернутися до д-ра Лева Волянського: lwolansky@comcast.net.

„Оцінка годування сиріт в сирітських домах в Україні з метою лікування дітей з дефіцитом вигодовування та з метою освіти їх опікунів" є проєктом, що його спонзорує Український Конґресовий Комітет Америки та організація „Starving for Color". Фундація УЛТПА зробила вклад у розмірі 2,250 дол. на друкування посібників програми для користування опікунами сиріт під час другої фази навчальних семінарів з харчування, що проводитимуться у 2009 році. За інформацією можна звертатися до д-ра Роксолани Тим'як-Лончини: Rtymiak@comcast.net.

Фундація УЛТПА висловлює подяку численним жертводавцям, які зробили ці проєкти можливими. Наша адреса: foundation@umana.org.

Д-р Марія Грицеляк

В Науковому Товаристві ім. Шевченка Америки

Обговорено внесок діяспори в українську гуманітарну науку

НЮ-ЙОРК. – Учасники тематичного „круглого столу", засідання якого відбулося 3 квітня в Науковому Товаристві ім. Шевченка в Америці (НТШ-А), обговорили внесок діяспори в українську гуманітарну науку. Головними промовцями були літературознавці д-р Лариса Онишкевич та д-р Богдан Рубчак, історики д-р Марта Богачевська-Хом'як та д-р Франк Сисин, а також завідувач катедри історії української літератури у Києво-Могилянській академії д-р Володимир Моренець.

Відкрив дискусію ведучий програми Василь Махно. У виступі д-ра Л. Онишкевич йшлося про необхідність точнішого визначення термінів „еміґрація", „третя хвиля", „діяспора" тощо. Вона пригадала, що ще до середини 1970-их років у вітальних святкових листівках американських українців серед побажань заведено було зичити „швидкого повернення до незалежної України". Це свідчило про усвідомлення людьми на еміґрації тимчасовости свого перебування в чужині. Натомість у 1980-их роках утвердився термін – діяспора.

Якщо кілька десятиліть тому можна було говорити про 5 млн. активних українців за кордоном, то за останні роки ця цифра зменшилася до 1 млн. Закордонні українці розпорошені на величезних обширах і не мають можливости виявляти себе в творенні культурного чи наукового життя. Якщо нині в Америці можемо нарахувати заледве 6 тис. гуманітарних наукових, релігійних, освітніх працівників, то в Україні ця кількість вимірюється сотнями тисяч.

Д-р Л. Онишкевич запропонувала учасникам „круглого столу" відповісти на сім питань – по дві хвилини на кожну відповідь, а тоді вдатися до ширших узагальнень. Такий формат „круглого столу" сприяв його компактному, плідному перебігові.

„Прикметною рисою українського американського життя перших повоєнних десятиріч було те, що всіма формами своєї активности середовище виховувало молодь, – сказав Б. Рубчак і наголосив, що за тих часів йому мало не щодня доводилося стрічатися з Євгеном Маланюком, Юрієм Лавриненком. В той час впливи Лавриненкової праці „Розстріляне відродження" вирішально формували тогочасну українську творчу молодь на еміґрації", – відзначив Б. Рубчак. Коли поезії Василя Стуса, Ігоря Калинця не видавалися в Україні, то їх широко друкувала діяспора. А значення журналу „Сучасність" для збереження вільної художньої творчости та незалежної громадської думки в Україні взагалі годі переоцінити.

Д-р М. Богачевська-Хом'як розповіла багато цікавого, зокрема на основі власного досвіду колишнього керівника програми ім. сенатора Фулбрайта. У цій ролі вона провела в Україні не один рік, і її оцінки та порівняння явищ наукового життя в Києві і Львові, з одного боку, та в Ню-Йорку і Філядельфії, з іншого, були вельми промовисті.

Вона віддала належне праці попередніх поколінь української еміґрації і підкреслила, що дві найвідоміші українські наукові інституції в США – НТШ і УВАН були створені за самовіддані матеріяльні пожертви батьків. За її словами, великою заслугою діяспори в поступі гуманітарних наук на рідній землі була здатність в роки лихоліття зберегти і примножити за океаном найцінніші принципи та здобутки українського сімейного та релігійного виховання молоді.

На відміну від попередніх промовців, д-р Ф. Сисин скептично оцінив повоєнні роки, коли багато хто з членів української діяспори прагнув проявляти себе не так в гуманітарних, як у політичних науках та прикладних дослідженнях. І все-таки зроблено було багато, адже, за словами промовця, українці мусили створювати на еміґрації вільну від „соціяльного замовлення" науку, якої вони, на відміну від деяких інших европейських слов'янських народів (поляків, чехів, росіян), не мали вдома.

Одним з найвищих досягнень діяспори стало заснування та плідна наукова діяльність всесвітньо відомих українознавчих катедр у Гарвардському університеті. Д-р Ф. Сисин з жалем констатував зміщення інтересів дослідників від клясичних гуманітарних наук у сторону прикладних суспільних, що, як він зазначив, є одним з проявів дегуманізації знання.

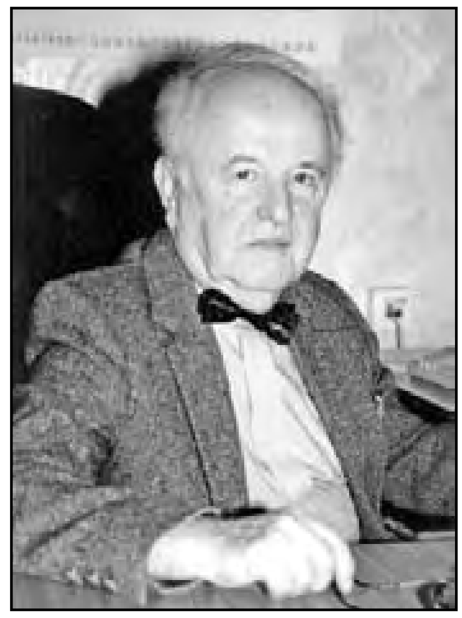
Д-р В. Моренець висловив переконання у недоцільності якогось протиставлення між діяспорною та материковою гуманітарною наукою. „Від самого початку 1990-их років українських вчених „вела за руку" американська діяспора", – сказав промовець. За цей час понад 400 гуманітарних дослідників з України одержали різні форми підтримки від фонду сенатора Фулбрайта. Завдяки провідним постатям із діяспори українські вчені були введені в контекст світової науки та прийняті в американських наукових колах, вони стали повноправними учасниками міжнародних конкурсів на отримання дослідницьких ґрантів.

Особиста присутність українців на европейських наукових форумах, багаторічна праця дослідників по обидва боки кордону уможливили, наприклад, значний поступ у віднайденні прийнятних для обох сторін оцінок багатовікового польсько-українського протистояння. Неоціненним внеском в розвиток української науки стали справді титанічні зусилля покійного проф. Івана Фізера у консолідації діяспорних коштів на відновлення в столиці незалежної України першого східньоевропейського університету „Києво-Могилянська академія".

Вечір пам'яті Івана Фізера

НЮ-ЙОРК. – 19 квітня в Науковому Товаристві ім. Шевченка в Америці (НТШ-А) відбувся вечір пам'яті д-ра Івана Фізера, видатного славіста, теоретика літератури, професора Ратґерського університету, багатолітнього члена управи НТШ-А. Після вступного слова голови НТШ-А д-ра Ореста Поповича зі спогадами виступили літературознавці д-р Лариса Онишкевич, гість з Києво-Могилянської академії – д-р Володимир Моренець, дочки Івана Фізера – Ірина та Наталя, а розповіді промовців обрамляв підготовлений Василем Лопухом фотофільм про сторінки життя професора.

Звертаючись до присутніх, О. Попович нагадав, що невблаганний час бере своє жниво, і тільки за останні два роки з НТШ-А відійшов 21 його член, у тому числі п'ять теперішніх або колишніх членів управи. Втрата І. Фізера є особливо болюча. Різнобічними талантами, зацікавленнями та досягненнями він заслужив звання „Людини епохи Ренесансу", знавця багатьох наук. Д-р І. Фізер був учасником українського підпілля Організації Українських Націоналістів, після Другої світової війни опинився в Німеччині, а відтак у США. І. Фізер 39 років був професором слов'янських мов і літератур та порівняльної літератури в Ратґерському університеті, викладав у інших університетах світу. Визначальною стала його роля у відродженні Національного університету „Києво-Могилянська академія", створенні для її підтримки Фундації, яку впродовж 12 років незмінно очолював. За свої заслуги був удостоєний звань закордонного члена Національної Академії Наук України, почесного доктора Києво-Могилянської і Острозької академій, де читав лекції викладачам і студентам.

Св. п. д-р Іван Фізер

І. Фізер вийшов з невеликого села Мирчі 20-літнім юнаком, а повернувся в Україну як професор, доктор, академік. І в цьому сенсі життя І. Фізера представляє собою довершену цілісність, зразок для наслідування, завершив вступне слово О. Попович.

Дочки І. Фізера поділилися спогадами свого дитинства, пригадали батькове тепло та чуйність, його гордість за успіхи дітей, прочитали відгуки студентів з високими оцінками професорського рівня І. Фізера – видатного вченого та педагога.

Д-р Л. Онишкевич багато років особисто знала І. Фізера та його дружину Марійку, родом з Полтавщини, яка стала надійним оберегом своєму чоловікові. І. Фізер завжди виявляв себе людиною багатогранною, з великими організаторськими здібностями. У світовій славістиці І. Фізер виявив себе як та поєднувальна ланка, що згуртовувала покоління американських україністів.

Д-р В. Моренець, віце-президент з науково-навчальних студій Києво-Могилянської академії, розповів, як І. Фізер підтримав ідею В'ячеслава Брюховецького про відродження академії, зумів згуртувати сили і забезпечити фінансовий бік справи.

„Після довгого перебування на чужині д-р І. Фізер був покликаний в Україну в час найбільшої потреби і гідно виконав свій синівський обов'язок", – наголосив В. Моренець, передавши цими словами загальну думку учасників цього пам'ятного вечора.

Пресова група НТШ-А

Зліва: Богдан Рубчак, Марта Богачевська-Хом'як, Лариса Онишкевич, Франк Сисин, Володимир Моренець.

Патріярхальний рух – на новому етапі

Від 2 червня минулого року працює нова Крайова Управа Патріярхального Товариства в США („Свобода" повідомляла про звітно-виборні збори у Дженкінтавні, Пенсильванія, 22 червня 2007 року, ч. 25), на чолі з головою Ромою Гайдою. Протягом багатьох років діяльности Патріярхальний рух здобув авторитет і масову підтримку в нашій громаді, чимало читачів „Свободи" були також передплатниками журналу „Патріярхат", його вельми плідного ню-йоркського періоду, коли ідея патріярхату пропаґувалася дуже послідовно, значним колом авторів, нагадуючи „краплини, що точать камінь".

Чим сьогодні живе Патріярхальне Товариство, які пріоритети обрала нова Управа – про це читачі довідаються з відповідей голови Управи Р. Гайди на запитання „Свободи".

– Від кожної нової Управи чекають – коли це залежить від самих людей і їхнього організаційного таланту – готовности прийняти нові виклики життя, запропонувати нові пляни, нове бачення перспективи, але у вашій ділянці результати залежать від обставин, якими неможливо покерувати, як хотілося б. То з якими ж думками і почуттями перебирали Ви Управу Товариства?

– З такими, в яких не було ані найменших сумнівів щодо того, що патріярхальний рух повинен і далі активно діяти як виразний пласт українського загальномирянського руху, невідступно обстоюючи завдання, визначене великим Ісповідником Віри, незабутнім Патріярхом Йосифом. Щодо викликів життя, то вони досить типові для українства поза Україною – то тут, то там помічаємо процеси стаґнації, завмирання колишньої діяльности чи й цілковите припинення її, брак активних людей. Тому на плечі тих, що стають до продовження праці, лягає сьогодні подвійне, потрійне навантаження. Але й джерело сили тепер маємо невичерпне – живий зв'язок з Україною, спільні зусилля в її духовному оздоровленні, в подвійному розвитку Церкви – з одного боку – повноцінно Помісної, увінчаної патріяршим устроєм, з іншого – міцно пов'язаної з усім християнським світом.

Потребу реформувати наш рух зумовило заникнення багатьох наших, колись активних, відділів. Ми опинилися між можливістю відійти в історію і зберегтися для все ще нездійсненої мети. Обрали те й друге: створити „Нарис історії патріярхального руху" – цим проєктом займається член Управи д-р Андрій Сороковський – і продовжити в цілому нашу важливу працю.

– Відомо, що кожен громадський рух тоді ефективний, коли має єдиний центр впливу, трибуну, друкований орган, через який можна пропаґувати свої ідеї. Журнал „Патріярхат" за редагування Миколи Галіва робив це успішно. Яка була потреба переносити редакцію до Львова? Адже, згадаймо, перенесення до України „Сучасности" з Ню-Йорку чи „Визвольного шляху" з Лондона ледве чи позначилося якимись особливими творчими успіхами цих видань.

– Просто така логіка життя. Те, що для діяспори – тягар, для України – пір'їнка. Бо там інтелектуальні і духовні сили постійно відтворюються, творча потенція весь час зростає. І де можна тему патріярхату тримати на такій висоті, як в Україні, де міститься центр Церкви і де вже виростає нове покоління богословів?

– Все це так, однак, у таких тяжких історичних проєктах, яким є визнання Ватиканом патріяршого устрою Української Греко-Католицької Церкви, діяспора не розпорошувалася на так званий плюралізм думок, а твердо била в одну ціль. Тим часом читаємо у „Патріярхаті" висновок доктора богослов'я з Мюнхену Миколи Крокоша: „… УГКЦ, для того, щоб стати справжньою Східньою Церквою, не потрібний якийсь марґінальний псевдопатріярхат. Їй потрібна автокефалія…". І відразу в голові читача виникає знак запитання: що ж потрібне, а що не потрібне Церкві?

– Не треба боятися всебічного обговорення цієї тематики, навпаки – чим ширша дискусія, чим глибші арґументи, тим ми будемо ближчі до здійснення нашої місії. Чесне зіставлення думок і поглядів зробить це видання цікавим для ширшого загалу, а це створить основу для розвитку справи. Покищо редакція не має навіть свого приміщення і потребує нашої допомоги, моральної і фінансової. Користуючись нагодою, закликаю читачів „Свободи" повернутися обличчям до „Патріярхату", бо він вартує передплачування і читання. Щодо самої ідеї патріярхату, то вона чітко зформульована у знаменитому „Завіщенні" Патріярха Йосифа, у публікаціях Патріярха Любомира „Один Божий народ у краї на Київських горах" та „Про утвердження патріяршого устрою", в документах Другого Ватиканського Собору, в декретах про Східні Католицькі Церкви. Властиво, це вже не ідея тільки, а жива дійсність.

Сьогодні маємо вже всі зовнішні ознаки єдности нашої Церкви у світі – Постійний, спільний для України і діяспори, Синод Єпископів, хіротонію владик на престоли здійснює Патріярх Любомир, маємо Патріярші Собори. Це величезне, справді історичне досягнення, хоч та повнота, котру Київська Церква мала в час Берестейської Унії, – все ще попереду. Це й визначає нашу турботу і наші завдання. Щоб під заспокійливим плащиком зовнішніх ознак, навіть офіційно визнаного патріярхату – визнаного, але не самоуправного – нам не розійтися з „Завіщенням" Патріярха Йосифа, який наполягає на повних правах патріяршої Церкви.

Між іншим, саме це має на увазі доктор богослов'я Микола Крокош у згаданій Вами статті, він каже далі про потребу реформування всередині Римо-Католицької Церкви, про те, що Римський примат Петра належить привести в ту форму сопричастя, яка панувала у Церкві до великого розколу в ній. Буквально, історична місія Східніх католицьких Церков полягає саме в тому, щоб Західня Церква перестала вважати власну версію Римського примату за істину віри Вселенської Церкви.

– Які арґументи Ви можете подати, щоб заохотити наших читачів до передплачування журналу?

– Річ, передусім, у самій нашій громаді – життя Церкви в Україні її завжди цікавило не менше, ніж політичні проблеми. Це постійне зацікавлення може стати запорукою дальшого розвитку „Патріярхату", розширення його тематики, залучення нових авторів, церковних істориків і богословів різних конфесій. Тобто, є можливість перетворити журнал у світове релігійне видання, українську трибуну екуменізму, своєрідний орган загальноукраїнського мирянського руху. Творчі сили для цього редакція має, бо їх має Україна, зокрема Львів, де діє Католицький університет, могутній осередок церковно-історичної і богословської думки. Наше Товариство активно сприяє редакції в переходові на самоокупність, а тут все залежатиме від передплати, від її масовости. Головний редактор „Патріярхату" Петро Дідула – здібний журналіст, він також закінчив богословський факультет УКУ. Свідченням розвитку цієї ділянки є те, що редакція поповнюється новими працівниками. Віднедавна заступником головного редактора працює Ігор Кисилевич, а менеджером з питань передплати – Олекса Медик. Довкола редакції формується широке і дуже перспективне творче середовище. Я в цьому переконалася, коли в жовтні минулого року відвідала Львів. Туди також їздив Василь Никифорук, колишній голова нашого Товариства, тепер – адміністратор журналу і фінансовий референт. Дальшій популярності „Патріярхату" сприє його вихід в Інтернет (www.patriarkhat.org.ua), хто хоче докладніших інформацій, подаю число мого телефону та електронну адресу (203-261-4530; hayda.art@snet.net).

– Очевидно, ідейною і змістовною домінантою журналу залишиться та, що випливає з самої його назви. А це означає, що Патріярхальний рух живе і діє, хоч ніби, як Ви сказали, Українська Католицька Церква вже має головні ознаки патріяршої. То чи вартий цей рух великих і безперервних зусиль, якщо при цьому ще згадати, що ми живемо в часи екуменізму, принаймні в часи постійних розмов про нього?

– Ввнутрішнім двигуном Патріярхального руху є не домагання, щоб Ватикан офіційно визнав патріярший устрій нашої Церкви, а дбайливе, ревне збереження нашої східньої, київсько-візантійської церковної ідентичности. Це не може бути одномоментним заданням, це – процес, саме життя.

Розмову вів **Петро Часто**

Свято Матері – незабутня подія також для дітей

ДЖЕРЗІ СИТІ, Ню-Джерзі. – На цей день чекали мами і бабусі, бо в Українській греко-католицькій церкві свв. Петра і Павла мав відбутися святковий концерт, присвячений Дню Матері. В неділю, 11 травня, парафіяни, гості і діти прийшли до храму, де їх зустрічали учні зі школи і прикріпили китиці квітів до одягу. Учні були одягнені у вишивані сорочки і перебували в піднесеному настрої.

В церкві відбулася урочистість: обхід з винесенням образу Матері Божої, яку несли учні. Діти несли квіти, щоб поставити біля образу Матері Божої. Також несподіванкою було прихід чотирьох дебютанток-сумівок з осередку СУМ, в Джерзі- Сити, які були одягнуті в білі сукні, що додало урочистости, а о. Василь Путера поздоровив їх і побажав всього найкращого у їхньому житті. Після процесії відбулася Служба Божа, яку відправив о. В. Путера.

Після Служби Божої всі зібралися в церковній залі, яку прибрали учні з допомогою Марії Ласкиій, яка дуже багато приділяє уваги дітям, любить українську мову і Україну, хоч виросла в Америці. При вході до церковної залі можна було придбати печиво і каву. Про це подбали батьки дітей.

Розпочав програму директор суботньої Школи українознавства Орест Поліщук, який поздоровив всіх матерів, бабусь і гостей зі святом, побажав всього доброго, здоров'я і успіхів у їхній невтомній праці і надав дальшу програму дітям зі школи.

Програма концерту була створена за композицією і режисурою вчительки співів Наталії Малиновської. Діти декламували вірші, присвячені Дню Матері, переплітаючи їх піснями. Прозвучали „Чорнобривці", „Пісня про рушник", „Казала мені мати" і інші. На кожний вірш чи пісню парафіяни і гості щедро віддячували оплесками.

Багато учасників було з „четвертої хвилі", і дуже добре, що нові сили вливаються в життя школи і парафії, на що звернула увагу Оленка Галькович, яка давно працює в українській школі Джерзі-Сити. Вона закликала усіх батьків приєднуватися до життя школи і посилати дітей до української школи, щоб діти навчалися материнської мови і продовжували українські традиції. Її поздоровили дебютанки-сумівки з Днем матері.

Батьки, бабусі і дідусі були щасливі, що їхні діти, внуки і правнуки не забувають українського слова. Також дуже цікавим моментом було, коли діти викликали своїх мамів і бабусь на сцену і роздавали саморобні подарунки, щоб вони запам'ятали цей день, щоб бачили, як діти люблять своїх батьків. А наймолодший учасник свята, півторарічний Володя Малиновський сказав слово „Мамо" і теж дав свій подарунок.

Батьки дякували вчителям за їхню наполегливу працю, а вчителі раділи, що праця пішла на користь дітям.

Танцює наймолодший учасник Володя Малиновський.

Учасники святкового концерту.

Дарія Малиновська

Вечір пам'яті Василя Стуса і збори Осередку

НОРТ-ПОРТ, Фльорида. – Заходами Товариства української мови ім. Шевченка (ТУМ) було відзначено 70-річчя визначного українського поета, критика, публіциста, автора самвидаву та члена Гельсінкської групи і ПЕН-клюбу Василя Стуса.

Вечір, який відбувся 12 квітня в Українському осередку св. Андрія, відкрила голова ТУМ Віра Боднарук. Вона розповіла про життєвий шлях поета, який ніколи не відступав від ідеалів любови до свого народу, до своєї батьківщини – України.

Під час виступу В. Боднарук хор 56-го Відділу СУА (дириґент Любов Інґрем) виконав пісні „Лебеді материнства" і „Києве мій". Присутні почули записаний на диску голос В. Стуса, який читав свій вірш „Осліпле листя відчувало яр". Сценарій, базований на творчості В. Стуса, приготувала Олена Рузайкина, яка разом з Тарасом Романом виконувала його. Вірші В. Стуса читали Галина Король, Оленка Кривенок, Ірина Жизномирська, Богдан Лехман і Руслана Борисенко. Пісню „Рушничок" виконав Б. Лехман при музичному супроводі Іраїди Черняк. Квартет „Мрія" в складі Олі Пастернак, Марії Ковальської, Надії Лобур та Зої Филипович виконав пісні „А мати ходить на курган ", „Качки летять" та „Скажи мені правду" (музичний керівник квартету І. Черняк).

На сцені був портрет В. Стуса з його словами „Народе мій, до тебе я ще верну" та дати життя поета „1938-1985", а під портретом була дошка з ч. 9 (така була на могилі поета), перев'язана вишиваним рушником. Цю інсталяцію виконали Богдана Більовщук та Іванна Мартинець.

Після програми була товариська зустріч за кавою і солодощами. Неля Лехман виготовила таблицю з фотографіями про життя та ув'язнення В. Стуса. На продаж була книжка „Василь Стус у „Віддзеркаленнях", видана в Полтаві в 2007 році.

Пресова референтура ТУМ

* * *

26 березня Український релігійний і культурний осередок ім. св. Андрія на своїх загальних річних зборах вибрав нову управу, яку очолив д-р Володимир Король. Щонеділі приміщення осередку відкрите для товариських зустрічей, діють бібліотека та крамничка. В понеділок та четвер тут теж можна зустрітися з приятелями, щоп'ятниці можна купити борщ, вареники, голубці. Тут проводять свої сходини активісти Союзу Українок Америки, Українсько-Американських Ветеранів, Українсько-американського клюбу, громадського комітету. В осередку відбуваються літературні вечори, базари, забави, доповіді на різні теми.

Віра Боднарук

Члени управи осередку (перший ряд зліва): Марія Бойдуй, Віра Боднарук, Марія Чорна, Марія Нікітин, Дарія Томашоска; (другий ряд): Надя Фатенко, Галина Король, Віктор Каплій, д-р Володимир Король, Юліян Гельбіг, Люся Гарасимів, Богдан Боднарук. *Фото: Є. Томашоскі*

Акція „Вісла" з точки зору сучасних польських істориків і політиків

У 2007 році українська спільнота відзначила 60-річчя жорстокої акції „Вісла", яку вже у мирний час, після закінчення Другої світової війни, у 1947 році польський уряд і комуністична влада застосували проти української меншини в Польщі.

Відзначати цю сумну і болючу річницю на американському континенті першою, ще у лютому 2007 року, розпочала Організація Оборони Лемківщини в Америці (ООЛ) академією в Ню-Йорку, а завершила центральною академією в час VII Лемківської Ватри.

В Україні відзначення за участи Президента Віктора Ющенка відбулося 27 квітня у Львові, а в Польщі – 27-30 квітня у Перемишлі. Організатором відзначення у Перемишлі було Об'єднання Українців в Польщі (ОУП), яке 28 квітня в готелі „Громада" провело Міжнародний історичний семінар „Акція „Вісла" на тлі воєнних і післявоєнних депортацій".

Участь в семінарі взяли науковці-історики з України і Польщі, а також представники польської влади. 28 квітня залю, де відбувся семінар, заповнили слухачі і представники з різних країн, серед яких з США були президент Світового Конґресу Українців д-р Аскольд Лозинський і заступник голови Крайової управи ООЛ в Америці Зенон Войтович.

З огляду на те, що семінар вівся польською мовою, той, хто не був з нею обізнаний, мав можливість користуватися слухавками, в яких промови перекладалися українською мовою. Шкода, що не було це навпаки, бо слухачами семінару, окрім польських істориків і представників влади, були майже самі українці.

Історики представили 11 доповідей, в яких історики найбільше місця присвятили депортаційним акціям в Румунії, Білорусі, Словаччині, Чехії, Росії, Німеччині і Україні, аж на кінець згадували про Польщу. Згадуючи про депортацію українського Закерзоння в 1944-1946 роках, польські історики не вказували на трагедію українців, які втрачали своє майно, церкви і свою рідну землю, але з великим співчуттям говорили про кривду поляків, які за цією акцією повертались з чужої української землі на свою батьківщину.

Польські історики намагалися переконати слухачів, що до депортаційних акцій, в цьому і акції „Вісла", спричинились радянські комуністи, Друга світова війна, а також самі українці, які, на думку поляків, викликали різню на Волині, створили УПА і вбили ген. Кароля Свєрчевського. І хоч архівні документи акції „Вісла", поміщені в книжці історика Євгена Місила „Акція „Вісла"– документи" (Варшава, 1993 рік) однозначно вказують, що акцію „Вісла" повністю приготував і провадив виключно польський уряд з допомогою війська, міліції і органів безпеки. Усе ж польські історики намагалися з правди робити неправду.

Нагадаймо, що у минулому подібна зустріч польських і українських істориків відбулася в Лодзі. Головним завданням науковців з обох сторін було випрацювати спільну, можливо об'єктивну, точку зору на польсько-українські взаємини у минулому столітті.

На жаль, тодішня зустріч не завершилася успіхом, оскільки польська сторона представила незгідну з правдою версію історичних подій, а українські історики, під проводом проф. Володимира Сергійчука, з цим не погодились. Відомий польський історик, колишній голова польської Парляментської комісії з питань національних меншин св. п. Яцек Куронь нагадував польським колегам, що Україна ніколи не окуповувала Польщі, а Польща Україну – тричі.

Загалом можна сказати, що на семінар до Перемишля польські історики прибули з готовими, вже раніше випрацюваними поглядами щодо акції „Вісла", і лише підтвердили, що міняти їх не будуть.

22 травня на конференції у Варшаві своїми поглядами щодо акції „Вісла" історики поділились з парляментаристами, які 13 червня 2007 року, входячи до складу Комісії національних меншин, ухвалили в цій справі постанову, яка є остаточною. Політики, схвалюючи цю постанову, відзначили, що акція „Вісла", мовляв, не була спровокована чи ініційована леґальною польською владою. У постанові не згадується про вибачення перед українцями за заподіяний їм злочин, ні про засудження його наслідків.

А на семінарі у Перемишлі історик Гжегож Мотика навіть таке сказав: „Акція „Вісла" зробила добре українцям, бо замінила їм курні стріхи на муровані хати". Але українці залишали свою рідну обсіяну землю, церкви, цвинтарі, свою культуру і батьківщину. Найбільше болючим було те, що внаслідок дискримінації і асиміляції вони втрачали свою національність, про що свідчать статистичні дані, поміщені в польській газеті „Новий Дзєннік" з 2005 року, які вказують, що українська меншина в Польщі нараховує лише 23 тис. осіб.

Члени ООЛ в Америці були першими, які виступили проти дискримінації української меншини в Польщі. В цій справі ООЛ внесла до ООН протест, а делеґація ООЛ в складі д-ра Івана Гвозди, Катерини Мицьо і Миколи Дупляка подала до Посольства Польщі у США, в Вашінґтоні, документи про переслідування українців в Польщі.

Світовий Конґрес Українців у грудні 2006 року звернувся до Ради Европи, Організації Об'єднаних Націй, Европейського союзу, Організації безпеки і співробітництва в Европі з проханням, звернути увагу на позицію Польщі щодо акції „Вісла". На це звернення СКУ першою відгукнулась польська газета „Мисль Польська", яка 11 лютого 2007 року помістила статтю „Злочинці і їхні спадкоємці вимагають перепрошення за акцію „Вісла".

Стаття, авторами якої є польські шовіністи Адам Смєх і Піотр Кольчицький з Лодзі, сповнена ворожих наклепів на українців і УПА. Другою з черги газетою, яка відгукнулась на звернення СКУ, була „Газета Виборча", яка 31 січня 2007 року у статті „Заплатіть за акцію „Вісла", критично поставилася до українців, УПА і СКУ, намагаючись применшити ролю СКУ у світі. Автор статті пише, що члени СКУ – це люди старшого віку, які не мають жодного контакту з Україною і не знають, що в ній діється.

У статті вміщено вислів голови Комісії закордонних справ польського Сейму Павла Залевського щодо акції „Вісла", який сказав: „Цю операцію приготували і взяли участь в її проведенні радянські провідники. Годі, щоб Польща брала на себе відповідальність за такі події". Мене акція „Вісла" особисто боляче торкнулася, тому я добре пам'ятаю, що нас вивозили з рідної землі не радянські провідники, а польське військо.

Про наслідки акції „Вісла" згадує у своєму дописі в „Газеті Виборчій" (31 січня 2007 року) голова ОУП Петро Тима: „Найважливішою справою у взаєминах польсько-українських є тепер замкнути суперечки, вигасити емоції в справі акції „Вісла". Але робити це треба спокійно. Не забуваймо, що близько 200 українців, колишніх в'язнів Явожна, отримали від Польщі спеціяльні ренти, що більшість православних і греко-католицьких церков на терені, з якого влада виселила українців 60 років тому, повернено законним власникам".

Варто пригадати, що у концтаборі Явожно перебувало не 200, а 3,963 ув'язнених українця, в тому числі 700 жінок і дітей, яких піддавано тортурам. Від жорстоких допитів і тортур померла 161 особа, 455 засуджено на довголітнє ув'язнення, а 173 – на смертну кару. Тільки у 1938 році на Холмщині поляки спалили 140 церков, а священиків вимордували.

В часі акції „Вісла" більшість церков поляки також спалили, а з тих, що залишилися, зробили стайні і склади, частину на костели переробили, а ті, що вимагали ремонту, віддали українцям.

Зенон Войтович,
Асторія, Ню-Йорк

У Мозамбіку живе 400 українців

Одним з перших українців у Мозамбіку (або принаймі людиною, яка мала українське коріння), можна назвати Лева Крюгера, сина українки та німця. Він народився у 1912 році в Хабаровську. Його український дід Арсеній Шворин учителював у Києві, але через свою участь у політичній діяльності проти царату був висланий, разом з родиною, на Далекий Схід. Л. Крюгер прожив довге і цікаве життя на Далекому Сході, але з 1954 року проживав у Мозамбіку, де професійно займався мисливством. Помер у 2004 році, не доживши двох місяців до своїх 92 років.

Перші мозамбікці почали приїжджати на навчання в Україну ще у 1960-ті роки, коли ще не було ні незалежного Мозамбіку (був портуґальською колонією), ні незалежної України. Вони приїздили в Україну через посередництво національно-визвольного руху ФРЕЛІМО (Фронт визволення Мозамбіку). У 1964-1971 роках представником ФРЕЛІМО в Україні (саме в Україні, а не в СРСР), був Антоніу Лоренсу Щаде, людина, яка тепер займає провідні посади в юридичній системі мозамбікської провінції Нампула. Деякі з цих мозамбікців одружувалися з українками, пізніше дехто з них приїхав в Африку, дехто лишився жити в Україні.

Однією з перших українок, яка після одруження приїхала в Африку, була киянка, художниця Марія Смоляр (псевдо Цензані). Разом з чоловіком вона кілька років жила у сусідніх з Мозамбіком африканських країнах, чекаючи проголошення мозамбікської незалежності. Коли ж країна стала офіційно незалежною, 25 червня 1975 року, то разом з чоловіком вона приїхала у Мозамбік. У 1989 році вона виграла малярський конкурс у Японії, присвячений проблемам екології, куди, представляючи Мозамбік, надіслала картину, яка нагадувала людству про чорнобильську трагедію.

Сьогоднішня українська громада переважно складається з трьох великих груп громадян: лікарів, викладачів вищих навчальних закладів та жінок, які одружилися в Україні з мозамбікцями.

За неофіційними підрахунками, у Мозамбіку сьогодні проживає близько 400 українців, до яких зараховуються діти від змішаних шлюбів. Організованої української громади в Мозамбіку нема, нема й української церкви. Також нема жодного українського дипломатичного представництва. Найближче Консульство знаходяться у столиці Республіки Ангола – місті Луанда. Нема у Мозамбіку навіть почесного консула України.

У вересні 2006 року Мозамбік відвідав з офіційним візитом Посол України в Анголі Володимир Лакомов. У вересні 2007 року виконуюча обов'язки Консула України у Республіці Ангола та Мозамбіку Тетяна Нагрузова відвідала країну, провела консульське обслуговання громадян України, які проживають у Мозамбіку. Під час зустрічі з нею українці порушували питання створення у Мозамбіку інституту почесного консульства України, виборчої дільниці у Мозамбіку під час виборів в Україні тощо.

Президентом країни є Арманду Еміліу Ґебуза, який у середині 60-их років навчався військової справи в Україні.

Перший український блоґ був створений 15 грудня 2004 року у дні Помаранчевої революції, поширюючи інформації про Україну: в Анголі, Бразилії, Ґвінеї – Біссау, Кабо Верде, Мозамбіку, Портуґалії, Східньому Тиморі та Макау. Ця інформація розсилалася у вигляді пресових релізів на адреси часописів та телебачення у Мозамбіку, Портуґалії і Бразилії та для всіх політичних партій, які мають депутатів у парляменті Портуґалії. На сьогоднішній день (середина березня 2008 року) блоґ вже відвідали 62,401 особа. Адреса блоґу: http://ucrania-mozambique.blogspot.com.

Дмитро Яцюк,
Мозамбік

Soyuzivka Heritage Center
2008 Summer Programs
SITCH SPORT SCHOOL
ОВА ШКОЛА
Memorial Day Weekend: Kino-Q Film Festival, Music with Matthew Dubas, Zabava with Hrim, and Zuki and Friends! May 23-26
Seniors Week: Come meet old friends and make new ones! June 8-13
4th of July Weekend: Celebrate with friends, family, dancing, and fun! July 4-6
Cultural Festival: Ukrainian delicacies, stage performances and exhibits! July 10-13
Miss Soyuzivka: Witness the crowning of Miss Soyuzivka 2009! August 9
Labor Day Weekend: Say Farewell to summer! August 29-September 1
Tennis Camp
Ages 10-18
$675 UNA Member
$725 Non member
Intensive ten day instruction and competitive play directed by George Sawchak. Limited to 45 participants.
June 22-July 3
Exploration Day Camp
Ages 7-10
$150 per week, per child
$25 per day, per child
Five hours of fun-filled outdoor activities.
Session 1: June 23-June 27
Session 2: June 30-July 4
Tabir Ptashat
A Plast day camp for little campers.
Session 1: June 22-June 28
Session 2: June 29-July 5
Bandura Camp
5 days of professional bandura instruction by Ukrainian bandurists from Lviv.
July 7-11
Ukrainian Heritage Day Camp
Ages 4-7
$160 per child staying on premises
$200 per child staying off premises
Day camp program designed to instill a love for our Ukrainian Heritage through song, dance, arts and crafts
Session 1: July 13-July18
Session 2: July 20-July 25
Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Workshop
Ages 16 & up
$950 UNA Member
$1000 Non Member
Vigorous two week dance training for intermediate and advanced dancers, culminating with performances on stage at our festival.
June 29-July 13
Discovery Camp
Ages 8-15
$400 UNA Member
$450 Non Member
Sleep away camp filled with outdoor acrivities, sports, arts and crafts dsigned to enhance the Ukrainian cultural experience.
Week: July 13-19
Scuba Diving Course
Ages 12-Adult
$400 per person
Students will complete confined and open water requirements for PADI open water certification. Classes are given by George Hanushevsky, scuba diver instructor.
Week 1: July 13-July 19
Week 2: July 20-July 26
Ukrainian "Sitch" Sports Camp
Ages 6-18
$390 per session per camper
$190 for commuters or day campers
39th Annual Ukrainian "SITCH" Sports Camp, run by the Ukrainian Sitch Sports School. This camp will focus on soccer, volleyball, swimming and tennis. Contact Marika Bokalo at (908) 851-0617.
Session 1: July 20-July 26
Session 2: July 27-August 2
Roma Pryma Bohachevsky Ukrainian Dance Camp
Ages 8-16
$950 UNA Member
$1000 Non Member
Directed by Ania Bohachevsky-Lonkevych, daughter of Roma Pryma Bohachevsky. Expert instruction for beginner, intermediate and advanced dancers. Each camp ends with a grand recital!
Session 1: July 20-August 2
Session 2: August 3-16
Soyuzivka for all seasons
For more information & camp applications call:
845-626-5641
or check out our website:
www.Soyuzivka.com

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Виставка творів Анатолія Коломийця

Анатолій Коломиєць з дітьми (1960-ті роки).

ЧИКАҐО. – 9 травня в Українському національному музеї відкрито 35-ту персональну виставку твоорів художника Анатолія Коломийця. У мистецькому світі – це майстер европейської школи малярства, один з найкращих українських художників діяспори. Його творчість заохочує до роздумів, збагачує, виводить за межі буденности. Найголовніше – це самобутній вклад А. Коломийця у зведення Собору духовної культури України. Автор пропонує для перегляду 60 творів, написаних упродовж шести десятиліть. Різні за технікою виконання, багаті за тематикою, вони презентують своєрідну феєрію кольорів, урбаністичні пейзажі налаштовують на роздуми про швидкоплинність часу. В акварельних „малих картинах" відчутна рука художника, скульптора та лірика одночасно. Дивовижна шляхетна палітра розповідає про рідний край.

„Творчість А. Коломийця – це синтез набутого і успадкованого. Мистецький хист, почуття кольору – це щедрий дарунок рідної української землі", – писав Микола Маричевський, дослідник творчости мистців діяспори, упорядник та редактор серії альбомів „Скрижалі духу". Мистецький альбом, присвячений творчості А. Коломийця, побачив світ у Києві в 2005 році.

Народився А. Коломиєць на Полтавщині в 1927 році. Глибоко в серці закарбувалось у чорно-білих кольорах голодне дитинство, розповіді родичів про ті страшні часи, коли Полтавщина вмирала. Родині Коломийців вдалося виїхати до Дніпропетровська, де минули шкільні роки майбутнього майстра пензля. Від 1941 року – на еміґрації. У Бельгії А. Коломиєць переступив поріг мистецької школи і зрозумів, що малювати буде все своє життя. У 1948-1952 роках навчався в інституті св. Луки, у 1952-1953 роках – в Королівській академії мистецтв у Льєжі. Поміж навчанням – важка праця в глибоких копальнях. В 1953 році родина Коломийців переїхала до Америки.

Характерові мистця властиві спокій, витримка, скромність. Тож, оглядаючи його творчий доробок, глядач відзначає творчу „інтелектуальну впорядкованість", яка є, за словами Богдана Рубчака, найпомітнішою „прикметою більшости творів Коломийця... Створюється враження, що Коломиєць навмисне споруджує своїй музі суворі та тверді межі на те, щоб боротьба була трудніша і тому цікавіша".

Американські шляхи до професійної майстерности починалися з праці в заснованому ним і однодумцями товаристві „Моноліт" у

А. Коломиєць. „Місто".

А. Коломиєць. „Голодний рік".

Чикаґо в 1954 році. Даючи характеристику творчости приятеля, Святослав Гординський зауважував: „У час, коли деякі наші мистці намагаються інтернаціоналізувати своє мистецтво і тематично, і формально, у Коломийця можна стрінути картини з українськими мотивами. На його виставках немає суто абстрактних творів, одначе, треба згадати, що наш мистець у цій ділянці уміє створювати високоякісні речі".

За відлунням виставок десятки картин повернулися Україні синівським дарунком, перевеслом його духовних та мистецьких талантів.

Приємною несподіванкою була звістка про присвоєння звання Заслуженого художника України. Це визнання Батьківщини знайшло А. Коломийця у 2007 році. В особі майстра ми маємо гідний приклад відданости професії та національному корінню. Творчість А. Коломийця є невід'ємною складовою української культури. Його роботи зберігаються в музеях України та Америки, частина творів продовжує своє життя в приватних колекціях.

Після травневої виставки в Українському національному музеї А. Коломиєць готується до своєї першої виставки в Україні.

Марія Климчак

Українська мова в опері потребує підтримки

Д-р Адріян Бриттан (з квітами) після вистави „Джані Скікі" у Дніпропетровську.

В квітні 2007 року відомий американський музикант і диригент українського походження д-р Адріян Бриттан за участи професійних лінгвістів виконав повний переклад українською мовою чотирьох опер Вольфґанґа Моцарта і Джакомо Пучіні, після чого в Дніпропетровському театрі опери і балету здійснив перше в Україні професійне сценічне виконання двох перекладених опер. До підготування вистав були залучені американські театральні професіонали з режисури і оформлення вистав, а сам А. Бриттан диригував симфонічною оркестрою. Рецензії на ці вистави були опубліковані у „Свободі" (чч.16 і 28, 2007 рік).

Ця подія не тільки оновила оперний репертуар України, а й була покликана започаткувати сценічне виконання творів світової клясики у поетичному перекладі українською мовою і зробити ці твори доступними для широкого загалу студентів і викладачів музичних шкіл, консерваторій та інших вищих навчальних закладів України.

Комітет допомоги Україні („Приятелі Руху") з Ню-Джерзі підтримав проєкт відновлення в опері української мови.

Велику допомогу у здійсненні цього проєкту в Дніпропетровську надав Союз Українок Америки на чолі з Іриною Куровицькою. У підготуванні перекладів фінансово допомогли Фундація „Спадщина" з Чикаґо, Наукове товариство ім. Шевченка в Америці, компанія „Міст", ряд кредитових спілок та чисельні жертводавці з закордонного українства.

Д-р Максим Стріха, заступник голови Української республіканської партії „Собор", радник Академії Наук Вищої школи України, завідувач лябораторії Українського центру культурних досліджень, опублікував ряд статтей на підтримку перекладів української мовою опер для виконавців та слухачів. В газеті „Україна молода" він писав 10 лютого 2007 року в статті „Успіх української культури у Вашінґтоні" з приводу успішної вистави англійською мовою „Чарівної флейти" в Метрополітальній Опері, що „за роки незалежности українська мова, на жаль, зникла в опері України".

Д-р А. Бриттан скористався своїм великим професійним досвідом вистав опер в провідних театрах світу не тільки для музичного виконання в Україні згаданих опер, а й для повного поетичного перекладу української мовою оригінальних італійських текстів. Д-р А. Бриттан довго і наполегливо працював в цій справі разом з відомим львівським поетом і перекладачем Назаром Федораком. Про успіх їхньої праці свідчать овації і вигуки „браво!" усім співакам Дніпропетровської опери з боку численних глядачів, серед яких були й такі, що приїхали на ці перші вистави з далекого Харкова.

Отже, і співаки, зокрема російськомовні, і глядачі досконало розуміли опери і тішилися ними.

Композитори взагалі намагалися ставити опери мовою, зрозумілою для публіки. Джузепе Верді писав музику до свого „Дон Карлоса", що виконувався французькою мовою, а Рихард Ваґнер писав, що любить слухати виконання свого „Лоенґріна" італійською мовою. В 1930-их роках поетично-співочі переклади опер українською мовою для Київської опери готували Максим Рильський, Григорій Кочур та інші відомі поети-перекладачі. В Харкові до 1950-их років усі закордонні опери ставилися українською мовою. Музичний бібліотекар і віолончеліст з Харкова розповідав А. Бриттанові, що раніше усі вистави Харківської опери, коли їх готували до показу в Москві, перекладали з української мови – російською.

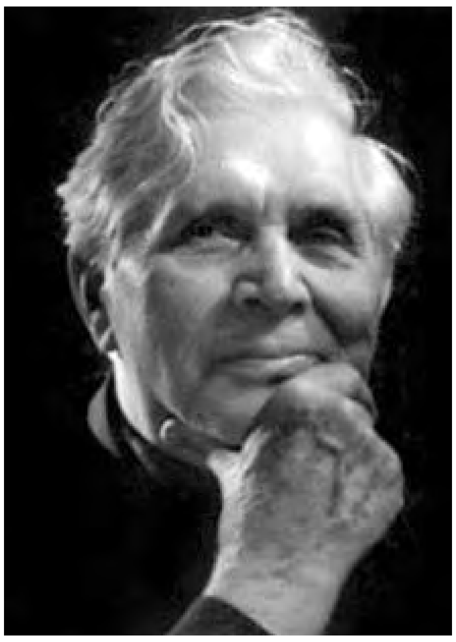
Проєкт д-ра А. Бриттана є дієвою підтримкою української мови в музичному світі і служить мостом для спілкування професійних музик України з музичним світом Америки й усього світу.

Однак, успіх проєкту залежить від надання перекладам опер максимальної доступности для усіх студентів, викладачів та інших осіб з музичного світу. Для редагування і видання опер В. Моцарта „Козі фан тутті" і Дж. Пучіні „Триптих" потрібно 50 тис. дол. Провести збірку цих фондів узявся Комітет допомоги Україні („Приятелі Руху") з Ню-Джерзі, який очолює д-р Роман Ричок. Адреса: Marta Borowyk, 336 Independence Way, Springfield, NJ 07081, зазначивши „Rukh Educational Foundation/ Bryttan-opera". Пожертви звільнені від оподаткування.

Л. Хм.

АРХІВИ СВІДЧАТЬ

Два погляди на одну подію

Скульптор, кінорежисер Іван Кавалерідзе.

Нині в Україні повільно відкриваються закриті фонди архівів. Маємо змогу ознайомлюватись з книгами, виданими за кордоном. І в багатьох випадках нові знання не збігаються з тим, що нас змушували вивчати, або про що ми і не знали. Однак, все гучніше лунають голоси, що цих новацій нам не потрібно, бо вони, мовляв, перекручують історію. Мовляв, раніше всі історичні події висвітлювалися правильно. Звичайно, така думка не відповідає істині. Ось два погляди на одну й ту ж подію, про яку писали два видатні діячі української культури.

Скульптор, кінорежисер Іван Кавалерідзе у 1941 році знімав фільм про Олексу Довбуша. Ось уривки з його спогадів про події 1941 року, вміщені в книзі „Іван Кавалерідзе“ (Київ, 1988):

„Багато років я зберігаю посвідчення про відрядження, яке через обставини змусило мене пройти через всі колеса пекла. Воно гласило: „Видано режисеру Кавалерідзе І. П. в тому, що він відряджується Київською кіностудією художніх фільмів в м. Львів, Станіслав і їх області в справах знімання фільму „Пісня про Довбуша“, терміном до 2 липня 1941 р.“. Вісім знімальних днів пройшли погано, гарної погоди не було, шкутильгав транспорт, не зібрати масовку. Робота не клеїлась. Мучило передчуття рокових подій. На дев’ятий день почалась війна... Місцеве начальство запропонувало нам добиратись до Києва... Залишилось менше сорока кілометрів до Рівного. Німецький солдат при черговій перевірці документів вимагає відправити нас назад в Дубно, в комендатуру. Він підозрює, що ми розвідники. Діловод коменданта довго вивчає наші документи. Коли доходить черга до мого посвідчення, приносить звідкілясь товсту енциклопедію, видану чи то у Мюнхені, чи то у Львові, починає гортати... Маленька замітка в енциклопедії про Кавалерідзе – скульптора і кінорежисера – врятувала нам життя...

Прийшли в Рівне, зайшли у зруйновану будівлю вокзалу, в темряві нащупали лавку і заснули... Коли вранці ми прокинулися, то побачили над собою величезне перекриття вокзального залу, яке теліпалось на одній балці. Ми кинулись геть із залу, і тільки диво врятувало нас. Пішов дощ, почалась гроза, і перекриття рухнуло... Виходжу на площадку, від якої починається шосе, що прямує до Новоград-Волинського, а там Житомир, Київ... Раптом поряд зі мною з’являється незнайома людина. Пильно подивився на мене і приголомшив питанням:

– Адже кращого місця для пам’ятника не знайти?!

– Якого пам’ятника?

– Я маю на увазі Олеко Дундича.

– Я не питаю, хто ви...

– Ми з вами зустрілись у Відділі культури у Києві...

Він написав мені відразу ж, як вийшов з підпілля... Моїм співрозмовником виявився Василь Бегма – секретар Рівненського обкому партії“.

А в той же час у Рівному знаходився письменник Улас Самчук, який редагував українську газету „Волинь“. Ось що він про це написав у книзі „На білому коні“. (Вініпеґ, Канада, 1980):

„Цього ж таки вечора прецікаве знайомство з групою людей Київської кіностудії, які прибули сюди напередодні мого приїзду і оселились якраз насупроти мого тимчасового приміщення. Режисер Іван Петрович Кавалерідзе, його асистентка по монтажу Тетяна Федорівна Прахова, кінооператор Іван Іванович Шекер і дружина Шекер Віра Михайлівна.

Справді інтригуюче товариство – частина фільмової групи Кавалерідзе, яка в Карпатах робила фільм „Пісня про Довбуша“, втікала від війни до Києва, під Дубном біля села Птичого була перейнята німцями, зазнала багато пригод і ось аж тепер добрела сюди. (...) Іван Петрович – високий, тяжкуватий, з кістлявим характерним обличчям, сивавим волоссям, займав окрему невелику кімнатку.

...Мене цікавила також його власна особа – один з перших піонерів українського фільму ще перед першою війною, з часів так званого ательє „на Сирці“ біля Києва, найвидатніший після Довженка майстер кіномистецтва, творець таких фільмів, як „Коліївщина“, „Перекоп“, „Злива“, „Штурмові ночі“, „Наталка-Полтавка“, „Запорожець за Дунаєм“ і багатьох інших, як також видатний скульптор, автор чисельних скульптурних праць... А увечері цього дня на помешканні С.[тепана] Скрипника відбулося інтригуюче прийняття. Розуміється, запрошені також наші київські гості.

Це моя перша зустріч з людьми „з того світу“ була виповнена по вінця дуже інтимними, глибокими й щирими переживаннями, які хотілося висловитиназовні якоюсь особливою мовою. Пісня, музика, танець, радісний сміх – ось мова, що нею найлегше говорити в таких випадках, а тому невелике помешкання Степана Івановича було виповнене саме цією мовою, відчувався ідеально добрий настрій, всі хотіли вирватися з війни, з ідеології, з пересудів, бути людьми між людьми. Пригадується чудова Віра Шекер з її креольським, кокетливо-усміхненим, дискретно-приманливим, дуже жіночним обличчям, з блискучими, кольору бурштину, очами, з буйним каштановим волоссям. І її „Чубчик, чубчик кучерявий“, якого вона виконувала з такою пристрасною експресією і такою вибагливою ніжністю. Або знов пригадується Таня Прахова – гостра протилежність Віри: напружено-спокійна, внутрішньо-схвильована, з чудовими великими і глибокими карими очима і свіжими, яскравими рум’янцями на алябастровобілих щоках. У ясночервоному светрі і чорній сатиновій сукні вона творила ідеальний модель для картин стилю Ренуара – поєднання українсько-чорноморського і французько-провансальського типу.

Іван Петрович Кавалерідзе був спокійний, рівний, зовсім непитущий, але одинаково товариський, повний гумору, а коли почалось змагання у співах, він своїм невеликим глухим голосом дуже гарно виконав „Чорноморець, матінко, чорноморець“, і ця пісня в його інтерпретації залишилася в моїй пам’яті на все життя. Натомість Іван Іванович Шекер – худорлявий, легкий, по-своєму елеґантний, не виявив ніяких музичних талантів, натомість побив рекорди у виконанні танґо, чи то з Танею Праховою, чи з господинею цього дому, дуже гарною пані Лідою.

А взагалі це був чудовий вечір, було багато розмов, сміху, і це протягнулося до пізньої, дуже гарної української ночі. Неохоче розходилися додому під спів білоруської „Бувайце здарови“, що її, здається, фаворизував Степан Іванович“.

Порівняйте два спогади двох знаних людей – І. Кавалерідзе і У. Самчука. Вигадана зустріч І. Кавалерідзе з В. Бегмою – це, напевно, вимога комуністичного редактора спогадів кінорежисера. За радянських часів забороняли згадувати патріотів України, в т. ч. і У. Самчука. В спогадах І. Кавалерідзе описана страшна ніч в зруйнованому вокзалі і Рівному.

А насправді була тепла зустріч у гостинному будинку з танцями, з застіллям, теплими і дружніми розмовами. Т. Прахова залишилась у Рівному, а згодом стала дружиною У. Самчука. Поїхала з ним після війни за океан. Залишились працювати в редакції рівненської газети „Волинь“ І. Шекер і його дружина Віра. Але про такі важливі події в житті І. Кавалерідзе немає жодного слова. То невже це і є наша історія без У. Самчука, його друзів, знайомих? Комуністичні редактори викинули все це із спогадів І. Кавалерідзе. Або і зовсім заборонили згадувати про „українських буржуазних націоналістів“. Після Рівного І. Кавалерідзе приїхав додому в Київ. Як він описав цю подію?

„Окупований фашистами Київ зустрів мене безлюдними вулицями, скелетами зруйнованих будинків, обгорілими кістяками Дарницького і Новодівочого мостів, руїнами Лаври. З перших днів окупації Києва місцева інтеліґенція, що залишилася, робить все можливе для врятування наших людей від примусової відправки в Німеччину, збереження культурних цінностей – книг, картин, скульптур, захист від пограбувань майстерень художників; вживаються спроби зберігти те, що не встигли своєчасно вивезти музейні працівники“.

До Києва приїхав У. Самчук, зустрівся з І. Кавалерідзе. Він знайомив У. Самчука з містом, з кіностудією. Але цього не знайдете у спогадах І. Кавалерідзе. Ось як згадує про ці дні У. Самчук у книзі „На коні вороному“, виданій у 1990 році в тому ж канадському видавництві.

„І добре, що Іван Петрович – видатний режисер кінофабрик, а тому і мешкання його видатне відповідно. Чотири кімнати з цілою кухнею на одну родину. За совєтських гараздів це щось з фантазії. Надія Пилипівна [дружина І. Кавалерідзе – Г. М.] турбується вечерою. Виходять на кін наші волинські харчові міхи і в мить ока великий стіл їдальні застеляється білою скатертиною і заставляється питтям та їжею. Вечеря тягнулась, чарки дзвеніли, мова не вгавала. Почуття наповнялось і переливалось. А коли це скінчилося, ми перейшли до кабінету Івана Петровича, щоб на дозвіллі поговорити.

Після оглядин Спілки письменників я мав намір зайти до Відділу культури і мистецтва міста Києва, на бульварі Шевченка, число 10, що нею управляв тоді І. Кавалерідзе“.

А вже про цю посаду І. Кавалерідзе під час окупації годі шукати в підручниках історії. У 1976 році, в Дітройті, вийшла книга У. Самчука „Живі струни“.

Ось як описані в ній перші дні війни“: „За допомогою відділу культури і освіти при Міській управі, на чолі якого стояв тоді знаний скульптор і кінорежисер І. Кавалерідзе, бандуристи дістали приміщення у театрі російської драми на вулиці Леніна (Фундуклеївській). Тут капеля цілковито оформилась, вернулась до свого улюбленого репертуару історичних пісень і дум, з початком 1942 року присвоїла собі назву Українська капеля бандуристів ім. Тараса Шевченка, її мистецьким керівником став Григорій Китастий“.

Ще одна цитата з книги „На коні вороному“. Після оглядин Києва У. Самчук разом з І. Кавалерідзе повернулись додому: „Біля п’ятої години ми вже були вдома. До речі, саме тоді засвітилась електрика і почали гріти радіатори центрального огрівання“.

Хто працював на електростанції, в котельні під час окупації? Багато разів чув, що під час окупації громадяни України не повинні були працювати на фашистів. А хто буде пекти хліб, кочегарити в котельні, в електростанції, замітати на вулиці? Німці це робити не збирались. Ще безглуздіша думка, що все населення мало піти в партизани.

Отже, хтось мав працювати, щоб мати можливість вижити. На початку окупації німці займались організацією життя в Києві. Слідкували за порядком. Тому і очолив одне з управлінь Київської міської управи І. Кавалерідзе. Бажання дізнатися про цю сторону діяльності І. Кавалерідзе спонукало мене звернутися в музей-майстерню І. Кавалерідзе. Одержав відповідь від Юрія Шлапака, завідуючого відділом кіно та театру цього музею: „Ми вивчаємо, передовсім, творчість І. Кавалерідзе як скульптора та кінорежисера. Тому допомогти Вам не зможемо“.

Варто пам’ятати, що за комуністичних часів з спогадів І. Кавалерідзе були вилучені рядки про У. Самчука і дописані вигадані зустрічі з підпільниками – такими були тогочасні умови. Було б добре, якби про діяльність І. Кавалерідзе під час війни знали правду в музеї його імені.

Гарій Макаренко,
Житомир

НОВІ ВИДАННЯ

„Генерал Петро Григоренко. Спогади, статті, матеріали".

Київський „Смолоскип" видав 832-сторінкову книгу „Генерал Петро Григоренко. Спогади, статті, матеріяли".

Книга готувалася до друку в минулому році, до 100-річчя від дня народження генерала, коли його ювілей було відзначено на державному рівні, а в будинку „Смолоскипа" діяла з цієї нагоди виставка, яку відвідали Президент України Віктор Ющенко, Посол США в Україні Вільям Тейлор та багато зацікавлених осіб. Книга відкривається вступною статтею її упорядника, директора Музею-архіву українського самвидаву при видавництві „Смолоскип" Олеся Обертаса.

У книзі опубліковано численні матеріяли і документи про правозахисну діяльність генерала, його кількакразові ув'язнення, запроторення до психіятричних тюрем, діяльність у Московській, а згодом в Українській Гельсінкській групі, про його діяльність у західньому світі.

Частину книги займають спогади і статті про ген. П. Григоренка: його сина Андрія Григоренка („Дорога додому), відомого московського парвозахисника Сергія Ковальова („Подією був він сам"), Раїси Руденко („Петро Григоренко мріяв будувати мости"), Миколи Руденка („Початок дружби з Петром Григоренком"), Леоніда Плюща („Наш генерал"), Гульнари Бекірової – дослідниці боротьби кримськотатарського народу за свободу („Роля Петра Григоренка у кримськотатарському національному русі"), Осипа Зінкевича („Генерал Петро Григоренко в Америці").

У розділі „Вибрані твори" опубліковано статті П. Григоренка „Приховуванння історичної правди – злочин перед народом", „Про спеціяльні психіятричні лікарні", „Про те, як фабрикуються кримінальні справи", „До питання державної незалежности і взаємин між народами СРСР" та інші, листи до Юрія Андропова, Генерального прокурора СРСР, комуністичних партій Франції, Італії, Великобританії, до Президента США, звернення, заяви і виступи генерала. У цьому розділі опубліковано також велику частину його спогадів, які появилися у видавництві „Українські вісті" у 1984 році. Усі ці матеріяли і багато інших, які увійшли до книги в основному невідомі для українського читача на Заході.

У „Додатках" до книги опубліковано докладну біографічну довідку про генерала московських істориків Д. Зубарєва і Г. Кузовкіна, текст експертизи американського психіятра Волтера Райча, бібліографію головних наукових праць генерала, бібліографію архівних матеріялів ген. П. Григоренка, які знаходяться в Музеї-архіві українського самвидаву при видавництві „Смолоскип" у Києві (522 позиції), короткі біографічні відомості про авторів і згадуваних у книзі учасників правозахисного і національного рухів в колишньому СРСР (194 позиції), 57 фотографій і фотокопій документів, а також іменний покажчик.

Концепцію книги опрацював і став її упорядником молодий (1977 року народження) дослідник дисидентського руху в Україні, хресний син Надійки Світличної, колишній стипендіят „Смолоскипу" О. Обертас. Він наполегливо розшукував за новими важливими матеріялами і документами, які порозкидувані у архівах різних країн, знаходив розуміння керівників цих архівів і співпрацю. Навіть серед росіян, зокрема серед працівників московського „Меморіялу" знайшлися прихильні до української справи особи і надали для книги недоступні дотепер документи і фотографії.

Про своє життя П. Григоренко пише: „Я прожив довге і складне життя, пережив часи тривожні, бурхливі і страхітливі, заглядав смерті в очі. Був свідком руйнувань і пробудження; стрічався з безліччю людей, дошукувався, захоплювався, помилявся і прозрівав, жив серед людей і для людей, покладався на їхню допомогу, послуговувався їхніми добрими порадами й повченнями, багато з яких позначилися на моєму житті, вплинули на формування його. І ця книга – переважно про них, про цих людей".

І ми додамо: ця книга про боротьбу ген. П. Григоренка і його покоління за свободу і державну незалежність народів колишнього СРСР.

Роман Семчук

Ціна книги – 40 ам. дол. з пересилкою з Києва летунською поштою. Замовляти можна за адресою: "SMOLOSKYP", P.O. Box 8041, Bridgewater, N.J. 08807

Видано другий том серії „Українська культура"

НЮ-ЙОРК. – Книга „Українська культура – малярство – музика" (Ню-Йорк, Шкільна рада, 2007, 239 стор., автор – Ігор Мірчук) – це другий том в серії „Українська культура". Перший том вийшов в 2004 році та був присвячений народній культурі (етнографії) та архітектурі. Шкільна рада рекомендує її як підручник з культури для вищих кляс Шкіл українознавства.

Перша частина „Малярство" (стор. 5-110) має 18 розділів або лекцій. Тут дискусія про суть малярства та ролю в княжій добі, візантійський стиль та бароко. Два розділи є про XIX ст., а один – про малюнки Тараса Шевченка.

Чотири розділи присвячені імпресіоністам, авангардистам, соцреалізмові та українським мистцям діяспори. Автор подав п'ять розділів про графіку, два про кіно та про друкарську справу. Всі вони мають багато ілюстрацій (87). Ця частина має пояснення мистецьких понять, повторення та бібліографію. А кожна лекція має пояснення слів, питання та вправи.

Наступна частина – „Музика" (стор. 111-237) має 24 розділи і пояснює народні інструменти, оповідає про музику в княжій добі та про церковну музику. Є розділи про Миколу Лисенка та його послідовників та шість розділів про музику в XX ст. Вони включають оперу, співаків та музик, танок і балет.

Автор подав інформації про театр, освіту, науку та шкільництво. Окремо написано про філософію та Григорія Сковороду та подано короткі інформації про визначних українців. В кінці є повторення і бібліографія та 100 ілюстрацій.

Щоб книжку зробити цікавою, подано 56 кольорових малюнків – ікони, мозаїка, портрети, картини славних малярів.

Книжка призначена бути підручником, але цікава для широкого читача, бо подає багато інформацій про українську культуру не тільки з давніх часів, але і про сучасну, наприклад – про Павла Плішку, Богдана Ступку, Опанаса Заливаху і інших.

Книжку можна замовляти в Шкільній раді за адресою: Educational Council, P. O. Box 391, Cooper Station, New York NY 10276. Тел.: (212) 477-1200. Ціна 18 дол.

Юрій Гаєцький

Філядельфія щедро підтримує Український Католицький Університет

В імені Філядельфійських Приятелів Українського Католицького Університету, Комітет висловлює щиру подяку за Вашу участ в успішному бенефісі на підтримку УКУ дня 30 березня, 2008 р. в Українському Центрі. З поміччю працівників Української Католицької Освітньої Фундації в Чікаґо, наш Комітет витав 150 учасників на обширно інформативному обіді. В імені УКУ, ми щиро дякуємо за Вашу активну та безперервну підтримку для УКУ, який защеплює високі моральні стандарти та підготовля нові кадри професіоналістів і провідників Українських Церков. Внизу подаємо листу жертводавців бенефісу.

$75,000
St. Sophia Religious Association of Ukrainian Catholics

$5,000
Chernyk, Dr. Zenia

$3,750
Procyk, Roman & Lydia

$2,000
Senyk, Bohdan & Chrystia
Ukrainian Selfreliance FCU

$1,400
Isajiw, Dr. Jurij & Patricia
Leas, Fr. James

$1,045
Fedorak, Roman & Eleanor

$1,000
Anonymous
Bartkiw, Orysia in memory of father Mykola
Dockhorn, Olena in memory of father Iwan Skoczylas
Fylypovych, Andrew & Christine
Hynansky, Deanna
Jackewych, Alexandra in memory of husband Lev
Onuferko, Markian & Luba
Shust, Ihor & Daria
Ukrainian Educational & Cultural Center

$700
Kuna, Joseph

$500
Annunciation BVM UCC (Melrose Park, PA)
Bilas, Myron & Slavomyra in memory of Wolodymyr Romaniw
Bilynsky, Ihor S.
Christ the King UCC (Philadelphia)
Chyzowych, Ihor & Maria
Kernytsky, Stefania
Kohutiak, Dr. Vsevolod & Lidia
Mazepa, Ilarij
Pryshlak, Nicholas in memory of wife Rosalia
Pyrih, Lubomir & Halyna
Salak, Dr. Wasyl
Senyk, Christian & Susan
Senyk, Dorian & Natalia
Senyk, Markian
Senyk-McKernan, Mia & Vincent
Ukrainian Engineers Society
Zacharchuk, Borys & Zwenia

$420
Karpinsky, William & Anna

$300
Isajiw, Irenaeus & Oksana
St. Josaphat UCC (Trenton, NJ)

$250
Andryczyk, Roman & Vera
Hawrysczuk, Maria
Hewka, Peter & Orysia in memory of M. Shtyn
Kipa, Albert & Oksana
Kuzyk, Walter
Mazurkevich, Ulana & Zenko
Odezynskyj, Bohdan
Pazuniak, Bohdan & Sophia Koropeckyj
Rudnytzky, Dr. Leonid & Irene
Shevchenko Scientific Society
Turczeniuk, Bohdan & Chrystyna

$200
Bachynsky, Oksana in memory of Julian Pawlyszyn
Kondrat, Peter & Maria
Nimchuk, Vera
Rondiak, Roman
Shewchuk, Walter & Bilynsky, Sophia
Wolchuk, Roman & Shyprykevich, Martha

$150
Sperkacz, Zorian & Olha in memory of Julian Pawlyszyn
Yaworsky, John & Anna

$145
Lewyckyj, Roman & Tatiana

$100
Balysky, Andrew & Natalie in memory of Julian Pawlyszyn
Baniak, Dr. Lubomyr & Nadia
Hayduk, Olga
Hill, John & Myra
Hursky, Petro
Jarymowycz, Zenowij & Oksana
Kanarsky, Cathy & Tom in memory of Julian Pawlyszyn
Kowalchuk, Roman &Anisia
Kozak, Jaroslaw & Kalyna
Kozicky, Dr. Peter & Lilia
Krykh, Iwan
Kushnir, Lev & Irena
Kuzemskyj, Ivan
Kwit, Zynowij
Labinsky, Rev. Paul & Vera
Lagiola, Remus & Lesia
Leskiw, Maria
Lissy, Ihor & Daria
Lopachuk, Volodymyr & Maria
Luchanko, Lubomir & Nadia
Mirchuk, Ihor
Nimylowycz, Osyp & Nadia
Pak, Vera
Popel, Dr. George & Natalie
Porytko, Elizabeth in memory of Julian Pawlyszyn
Pawlyszyn, Myroslawa in memory of Julian Pawlyszyn
Savaryn, Peter & Olga in memory of Julian Pawlyszyn
Shust, Dr. Mark
Shyshak, Andrew & Vlademira
Siletsky, Lubomyra
SNN Trust
Stasiuk, Alexandra
Tatunchak, Boris & Mary
Tatunchak, Omelan & Natalia
Tretiak, Oleh & Renata Holod
Wanchycka-Woroch, Oksana

$95
Zajac, Vladimira

$90
Drake Tavern
Mizak, Bohdan & Hala

$60
Andryczyk, Raisa
Baccile, Lorenzo
Kovalchuk, Petro

$50
Bielecki, Raymond
Brykowycz, Theodosia
Cyhan, Roman & Marie
Harwanko, Myron & Lidia
Hawryluk, Dr. Orest & Anne in memory o Lev Perfecky
Holowchak, Olena
Kaminsky, Wasyl & Maria
Kolubinsky, Walter & Doreen
Korzeniowski, Bohdan & Ksenia
Mudry Services
Mykietiuch, Aleksander
Nakonechni, Bernadette in memory of Julian Pawlyszyn
Olijnyk, Anna
Petyk, Roman
Ryndycz, Wolodymyr
Samotulka, Daria in memory of Lev Perfecky
Sydoryak, Ihor & Adriana
Todoriw, Bohdan
Zacharchuk, Danylo & Xenia

$45
Anonymous
Patrylak, Stephen

$35
Salek, Frank & Natalie in memory of Wolodymyr Romaniw

$30
Jackiw, Maria
Kernytsky, Anna

$25
Duda, John
Huk, George & Lidia in memory of Wolodymyr Romaniw
Mykytiuch, Bohdan & Donna
Onuferko, Markian & Luba in memory o Julian Pawlyszyn
Sawchyn, Vera

$20
Anonymous
Holowchak, Nicholas & Doris in memory Julian Pawlyszyn
Khanas, Rev. Volodymyr
Kochanasz Jr., Paul & Mary Jane
Kolodij, Y. & S. in memory of Julian Pawlyszyn
Worobij, Dr. Nadia
Wozniak Family in memory of Julian Pawlyszyn

$15
Anonymous

Total Donations: $120,680

СПОРТ

Загальні збори спортового осередку „Тризуб"

Нова управа УСО „Тризуб" (перший ряд зліва): Ярослав Козак, Тарас Козак, Адріян Гаврилів, Ірина Бучковська, Ігор Чижович, Ніка Чайківська, Методій Борецький, Богдан Возняк, (другий ряд зліва): Орест Лесюк, Остап Левицький, Стефан Ярема, Микола Бойчук, Ігор Шуст, Петро Кондрат, Григорій Долинський, Степан Абрам, Евген Швак, Григорій Петрик, Іван Німчук. Фото: Роман Лужецький

Члени „Тризуба" беруть участь у зборах.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – З участю близько 100 членів Українського спортового осередку „Тризуб" відбулись 58-мі річні загальні збори організації. Їх відкрив уступаючий голова УСО Ігор Чижович. Після молитви присутні хвилиною мовчання вшанували пам'ять членів осередку, які відійшли у вічність. Це Іван Павлічка, Олег Цюк, Стефан Средюк, Роман Герасим, Микола Маслій, Михайло Пацура. Голова повідомив, що в пам'ять померлих надійшли пожертви, які перевищили 3,620 дол.

Першим звітував скарбник Адріян Гаврилів, який повідомив, що прихід становив 142,629 дол., а витрати – 152,431 дол. „Тризуб" має 526 членів.

За грошову сторінку спортової ланки „Ukrainian Nationals" звітував Іван Німчук, а Ярослав Козак, заступник голови – про усю діяльність „Тризуба". Посілість осередку старіє, і кожного року потрібно усе більше відновлень. Добровольців немає і за все потрібно платити, а для цього старатися про нові фонди.

Звіти спортової ланки представив заступник голови Тарас Козак. З футболу в минулому році активними були 26 команд – дві чоловічі і 24 молодіжні. Перша команда під проводом Михайла Юрчака і тренера Петра Борецького у сезоні 2006-2007 років здобула третє місце в „United Soccer League". У липні вона брала участь у турнірі „УСЦАК-Схід" і у фіналі перемогла „Крилатих" з Йонкерсу, Ню-Йорк.

У червні команда чоловіків під проводом Володимира Марущака стала чемпіоном „Eastern PA State".

Молодіжні дружини складалися з 17 хлоп'ячих і сім дівочих. Всіх разом було понад 300 осіб.

У „Memorial Day Weekend" відбулося шість футбольних турнірів на „Тризубівці", з участю 128 дружин під керівництвом директора Данила Ниша. Дружини приїхали з Конектикату, Мериленду, Делавару, Ню-Джерзі, Ню-Йорку і Торонто, Канада. Двадцять команд брало участь від „Тризубу". Чемпіонами були команди „Irish" і „Богатирі".

З тенісу на „Тризубівці" під проводом Юрка Савчака відбулися турніри у квітні і у вересні минулого року. Ланка ґольфу під проводом Йосипа Гошка у червні провела свій турнір у Горшамі, Пенсильванія, в якому брали участь змагуни з Пенсильванії, Ню-Джерзі, Ню-Йорку, Конектикату, Делавару і Мериленду.

Із звіту Ніки Чайківської присутні довідалися про імпрези, які влаштовує „Тризуб" на своїй посілості: день св. Патрика, вечір смакування вина, День батька, День державности 24 серпня, пікнік на відкриття футбольного сезону, „Oktoberfest", вечеря на День подяки.

У своїй доповіді І. Чижович підвів підсумки діяльности „Тризуба", звітував про Фундацію „Тризуба" та заохотив всіх, хто робить свої заповіти, не забувати про Фундацію.

Після звіту голови Контрольної комісії Стефана Кондуревича та дискусії І. Чижович подякував усім членам управи за активну працю, відзначив працівників бари Богдана Возняка і Д. Ниша, колектив кухні під керівництвом Марії Долинської в організації пікніків та імпрез, велику подяку оголосив Ярославові Козаку та Тедові Калпу за велику роботу для „Тризуба".

На пропозицію Номінаційної комісії обрано новий склад управи, яку очолив І. Чижович. До управи увійшли Я. Козак, Євген Луців, О. Лесюк, Т. Козак, А. Гаврилів, Ірина Бучковська, Лариса Стеблій, Б. Возняк, Д. Ниш, Аніта Чайківська.

І. Чижович накреслив основні напрямки роботи у спортовій і господарських ланках.

Одним з найважливіших громадських проєктів він назвав Українську діяспорну олімпіяду та Здвиг молоді, які відбудуться 4-6 липня.

Роман Лужецький

Повідомляємо українську громаду
та членів Філядельфійської Округи УНС,
що 4-го травня 2008 р. упокоївся в Бозі
громадсько-політичний діяч, довголітній організатор УНС
та голова Філядельфійської Округи УНС,
член багатьох організацій, в котрих займав поважні пости

СВ. П.

СТЕФАН ГАВРИШ

Панахида відбулася у вівторок, 6-го травня 2008 р. в похоронному заведенні Fletcher-Nasevich Funeral Home о 7-ій год вечером.

Похоронні відправи відбулися в середу, 7-го травня 2008 р. в УКЦ Благовіщення в Elkins Park, PA а опісля тлінні останки спочили на цвинтарі Св. Марії в Elkins Park, PA.

Вічная Пам'ять!

Опечаленій дружині, дітям, внукам та ближчій і дальшій родині в США і Україні складаємо наші найглибші співчуття.

Філядельфійська Округа УНС

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ДРОГОБИЧЧИНИ
ділиться сумною вісткою з членами і дрогобичанами,
що 4 травня 2008 року відійшов у вічність

СВ. П.

СТЕФАН ГАВРИШ

уродженець села Медвежі, пов. Дрогобич.

Довголітній Голова Комітету і громадський діяч.

Дружині, дочці, синові та родині
складаємо щирі співчуття

Вічна Йому Пам'ять!

Комітет

УКРАЇНСЬКИЙ ХОР „ДУМКА" В НЮ-ЙОРКУ
ділиться сумною вісткою , що
27 березня 2008 р. відійшов у вічність

СВ. П.

ТЕОДОР БОДНАР

колишній член хору „ДУМКА".

Покійний на вічному спочинку
на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Родині Покійного глибокі співчуття складають:

Управа і члени хору „Думка"

ПОДЯКА

З ВОЛІ ВСЕВИШНЬОГО ВІДІЙШЛИ У ВІЧНІСТЬ

3 серпня 2006 р.

СВ. П.

МАРІЯ ГАРАСИМОВИЧ ГОНЧАРЕНКО

29 жовтня 2006 р.

СВ. П.

ЮРІЙ ГОНЧАРЕНКО

Складаємо нашу щиру подяку отцям парохам українських католицьких церков Успіння Пречистої Діви Марії і Царя Христа у Філядельфії та св. Миколая в Пасейку за проведення похоронних відправ.

Рівнож сердечно дякуємо шкільному товаришеві нашого Вуйка о. Юрієві Базелевському із української православної церкви св. Володимира в Кергонксоні, Н. Й. за участь у похоронних Богослужбах.

Висловлюємо нашу вдячність усім тим, які вшанували світлу пам'ять нашої Тети і нашого Вуйка висловлюючи своє співчуття особисто, листовно чи телефонічно.

Особлива наша подяка тим, що своєю участю в похоронних Богослужбах відпровадили нашу Тету і нашого Вуйка на дорогу Вічности віддаючи Їм пошану.

Ми глибоко вдячні усім приятелям і знайомим за молитви, Божественні Літургії та за їхню жертвенність складаючи на Український Католицький Університет у Львові суму 4,505 дол.

Нестор Смаль Стоцький, сестрінок
Зірка Смаль Стоцька Гарабач, сестрінка

Ділимося сумною і болючою вісткою, що в середу, 7-го травня 2008 р. відійшов у Божу вічність наш найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО і БРАТ

СВ. П.

КИРИЛО ГРИГОРОВИЧ

колишній старшина 1-ої УД УНА
нар. 20 червня 1920 р. в Лісному Хлібичині, Україна

Залишилися в глибокому смутку:

дружина – ІРИНА
донька – ЛІДА ЧЕРНИЧЕНКО з чоловіком ОЛЕКСОЮ
син – АРТУР з дружиною ІРЕНОЮ
донька – РОМА МАКСИМОВИЧ з чоловіком НЕСТОРОМ
внуки – АНДРІЙ, ДАНУСЯ, ТАНЯ, ЛЕСЬО, ДАНЬО, ТАЛЯ і СТЕФКО
брат – СЕМЕН
шваґер – РОМАН АЛИСЬКЕВИЧ з дружиною АННОЮ і родиною
в Україні:
брат – АДАМ з родиною
братова – НІНА з родиною

родини – СКЛЕПКОВИЧІВ, СОСЕНКІВ, КУЧКУДІВ
та ближча і дальша родина в Америці і в Україні.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися 10 травня 2008 р. в церкві св. Івана Христителя у Випані, відтак на цвинтарі св. Андрія Первозваного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

В 40-ий ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

СВ. П.

КИРИЛА ГРИГОРОВИЧА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в понеділок, 16-го червня о годині 7-ій вечером
в українській католицькій церкві
св. Івана Христителя у Випані, Н. Дж.

В глибокому смутку ділимося сумною вісткою, що 16 квітня 2008 р. на 99 році життя відійшла у вічність наша найдорожча і улюблена Мама, Бабця і Тета

св. п. мґр. прав і економіки

Йоанна Мирослава Гук

Уроджена 10 листопада 1909р. в родині Володимира Мрица і матері Христини Мацієвської з родини Грабовичів-Ганкевичів гербу Габданк. Вдова по бл.п. мґр. прав і економіки Остапові Гук, довголітньому в'язневі політичних тюрем. Членка Пласту від 1923 р., Союзу Українок з 1930 р., активна учасниця „Молодь Христові" у Львові 1933 р., і Жіночого Конґресу у Станіславові 1934 р. Активна в студентських і громадських організаціях.

Похоронні відправи відбулися 22 квітня 2008 р. в Українській Католицькій Катедрі св. Йосафата в Пармі, Огайо, а опісля на цвинтарі св. Андрея.

У глибокому смутку залишилися:

Сини Юрій з дружиною Лідою
Адріян з дружиною Евелин
Донька Христя з мужем Гайком Мюр
Внуки Ігор і Таня Гук
Сват Роман Микита
Сестрінки Юрій Галущинський з дружиною Марією і доньками Галею і Мартою з родинами
Арета Надозірна з мужем Віктором і донькою Наталкою
Андрій Чорнодольський з дружиною Любою і з дітьми Володимиром, Теренею, Надією і Дарчиком з родинами
Іляна Паславська з мужем Михасем і сином Богданом
Братанки Ераст Мриц
Романна Батербі з мужем Ериком
та ближча і дальша родина в США, Канаді і Україні.

Вічна її пам'ять!

В пам'ять Покійної пожертви зложили на: Служби Божі $105, Пласт-Вовча Тропа $3,285, Fight for Sight $435, Пласт-Писаний Камінь $250, Пласт-Клівеленд $70, Пластові Видавництва $50, Сироти в Україні $25. Разом $4,270.

Повідомляємо приятелів і знайомих, що 2 травня 2008 р. відійшов від нас у вічність наш найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

св. п.

інж. ВАСИЛЬ БАЛАБАН

нар. 30 грудня 1920 р. в селі Шляхтинці, біля Тернополя.

Тлінні останки спочинуть в каплиці All Saints Chapel at St. Luke Episcopal Church, 5923 Royal Lane, Dallas, TX.

Залишені в смутку:

дружина – ОЛЯ
доньки – ЛЕСЯ з чоловіком ДЖІМОМ
– МАРІЯ з чоловіком РЕЄМ і родиною
– АННА з чоловіком ДАВИДОМ і родиною
внучки – ДЖЕЙМІ, ЛІЗА і ДЖЕСИКА

„Святий Боже, Святий Кріпкий, Святий Безсмертний осели Душу Його, там де Всі Праведні спочивають".

Вічная Пам'ять із роду в рід!

Датки можна складати на:
Ukrainian Free University Foundation Inc.,
P. O. Box 1028, New York, NY 10276.

ДОРОГІ ЧИТАЧІ!

Висилаючи посмертні оголошення, просимо подавати числа своїх телефонів.

Оголошення можуть бути оплачені кредитовими картками:
VISA, MASTER CARD або AMERICAN EXPRESS

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У БОЖУ ВІЧНІСТЬ найдорожчої ДРУЖИНИ МАМИ і БАБЦІ

св. п.

МАРІЇ ДОЛІШНОЇ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ

24 травня 2008 р., о год. 10-ій ранку

в церкві свв. Кирила і Методія у Сент Кетеринс, Онт.

У глибокому смутку залишилися:

чоловік – БОГДАН
доні – БОГДАННА з дітьми МАЛАНКОЮ і ТОМЧИКОМ
– КАТРУСЯ з чоловіком д-ром СТЕФАНОМ АРЧЕР і дітьми ЄЛИСАВЕТОЮ, БОГДАНОМ та АНЕЮ
син – ГРИГОРІЙ з дружиною ДЖУЛІ і синами МАТЕЄМ та ЛУКОЮ.

Вічна Їй Пам'ять!